

Joaancha laenai

Ena Nenea Cana Coaunera Ere

Cana Coaunera Ere

1 ¹⁻²Jaurianejeeinte nenea ne caa Erenaa.

Itolere, dede, cana rai chauratane, naajoain coaunaa Cana Coaunerane ajiinhate nelu caa Cana Coaunera Ere, jelai Cana Coauneranein.

³Nii jelai Erenaa quete itolere coauneratelu Cana Coaunera. Nihei nii colane necoanaain nei.

⁴Nii Erenaate ichaonaa teranein ne.

Nii ichaonaa teerate, cacha cononeein ne. ⁵Nii Erenaate, cononeein nocohena conaeranein ne. Jacatiasihei nocohena tabai.

Charijieein teinti cana rai chauratane conae caa enoto. Nii rijijieinte cacha suujua conae nii Erenaa. Amuritonaa nainesihei nocohena tabai.

⁶⁻⁹Inae chauratane que turuelalajia nii cono esine, satiin cachaauru conoeranein janate, Joaan letoae Cana Coaunera, nii cono que ereerejeein cachaauru relaane, aonaain esenetaain coitucuuruhane coina.

¹⁰Nii Erenaa quete, chauratane coaunerate Cana Coaunera niqiu. Nete cajia chauratane que turuhane jana coitucurene caa chauratane que nenacaauru, niicha coaunanohineein neeuruhane saijieein.

¹¹Caa niicha coaunai chauratane que turuhane janate, que jaolequiin raaurene cachaauru. ¹²Nii janate, atiin raain esenetaaure corootajajei cachaauru. Nii corenihate, calaohi raane rijijieein acaauru rae Cana Coaunera. ¹³Joareein cacha calaohi rijijieein nihei inae Cana Coaunera ere esenetaane cacha. Rauhijiriinte Cana Coaunera calaohi rijijieein nereein nii Erenaa esenetaane.

¹⁴Nii Erenaate, cachanein nejanoain canacaanu aina ichoae. Nii jaunna aina amuemujeein coaracaanune jaun, leinjiin acaihanejeein Cana Coaunera Calahineein nihane coaracaanu canacaanu nota que, jerichanejeein Cana Coaunera rijijieein chabana nohanelanaala rauhijiriin canacaanu belaihana jaun. ¹⁵Nii janate, turuha uhane jana: “Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caaijiete turuha ureein canu ajiniha nenaara,’ naain aitonajacoon,” nae Joaan, nii Erenaa cojoeluhin.

¹⁶Inetono janonaa banate, satiin cacha belaiin cana corootajane nii Erenaa.

¹⁷Moisesa quete rai naitoonjoan berateein laenaeratelu niqiu Cana Coaunera. Nete tonoraurene cachaauru. Nii natiinte, atiin cachaauru belaiha ichaonaa rauhi que cachaauru relaane coina turue Cana Coaunera

Calaohi Jesocurisito, nii cacha relaana jaan ichaonaa rauhi raauruha cachaaurune caina. ¹⁸Chabana Cana Coaunera coaracuruhi cachaauru niqui, nete inaca Cana Coaunera coitucuhane jaun, nii inaca que cana relae, acaihanejei Calaohineein nihana jaun.

**Turuha urichain Jesocurisitone beebejiha
Joan- cacha coujunacaterane**

¹⁹Joan renete batrichuru letoaare nii Jerosaleen nenacaauru bichauhe-naauru: “Chaneeita,” naain Joaan caje bajaauruhane caina.

²⁰Inae Joaan rene turuhin bajaauruhane janate: “Curisito nihaunta,” naain rauhijiriin tonoranaaca Joanne jana:

²¹“Chaneei najian. Cana Coaunera ere bera Eliasineeina,” naain coaiteen bajaauruhane jana:

“Aca nihaunta,” naain coaiteein tonoranaaca Joanne jana:

“Aca neneina jaun, chaneei najian. Nii turuha niicha jerecuri canaca-nuhacha cohajei Cana Coaunera ere beranecaai,” naauruhane janate:

“Ahan- aihei, aca nihaunta,” naain tonoranaaca coaiteenne jana:

²²“Chaneei najian. Beeinete ne, bihacaanu canacaanu letoaurera raine caina. Chatoanai icharaneei najian,” naain bajaauruhane jana:

²³“Canu quetejian, nerichain leinjiin cacha, cacha areeroo cuhin eeheehejeein cacha cotiaranura: ‘Turuha cana curaanaane jaan coero raujiauchera, naain beranura,’ naa Isaihasi najaan nichaaura,” naain biha Joanne jana:

²⁴⁻²⁵“Chanuna jana chaen, acau que cachaauru coujunacateei, nii canaacha cohajei Mesihasi neein, niheichu Eliasi neein, niheichu leeocho Cana Coaunera ere bera- *profeta* neein, naaonjoinuri neein nenaalanaala,” naain bajaauruha nii fariseocuru letonocurune janate:

²⁶“Acuahanau teeinne canu, cachaauru coujunacatiha baotisanajaun. Inae turuha urichain canu caaijie inaraacha coitucuhi cacha. ²⁷Canu caaijiete turuha ureein, nii inoaelu nena cacha- jataen canu amuritoeriin cocoainanacai,” naain acaauru rai be Joaan.

²⁸Nitohaneente, Jorodaan jeraniha nena Betabarau niha Joanne jana, Jerosaleen caje uhin Joaan rene turuhin bajaauruhane janate: “Canuna laen cacha areeroo eeheehejeein cacha cotiaraneein neeunra,” naain acaauru rai be Joaan-cacha coujunacatera.

Cana Coaunera carenero narejeen

²⁹Nii cojoanoote, tajiha ujjiha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana coariin: “Notara Cana Coaunera carenero narejeenta. Taate itolere caa chauratane que nenacaauru cachaauru caje osa itajeranu que oha cureeincha.

³⁰Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caijiete turuha ureein nii canu ajjiiniha nena cacha,’ naain aitonajacoon.

³¹Inae niqui inoaelu caje coauneein nesianiha niqui, nete caa cacaijie turuha uhe. Canu netonaichu coitucuhauunlu jauriaa nejeein. Jianacoo cana mitaeraunu que Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhauunlu. Nena laen inae ena coitucuu, carai biha caletoaerana jaun. Israeli cocoaichacuru que coitucueratihanune coinete, carai been caletoaer caletoaera. ³²⁻³³Osa caje cana mitaeraanu que letononeein nihane coitucuhauunlu niqui. Nena, ‘Leinjiin cacha choaae fauha uha serori rijijiein Cana Coaunera Suujue-nete, Cana Coaunera Suujue que coujunacatihate aicheeincha,’ naain carai biha caletoaerana jaun, choaae fauha uha dede caje serori rijijieene coaracaunna jaunna coitucuu. ³⁴Nii

jaunna, ‘Acate Cana Coaunera Calaohi inecaihara,’ naaun, nitoanilhane coaracaunna jaun,” naain be Joaan.

Ichaoechania Jesoso Ere tonoraerauru

³⁵Nii cojoanoote jelaiha Betabarau coroatajai nere tonoraerauru Simoon Fedoro ocoala Anderesi, chaen canu, naojoaain nihacaanu Joaan ainane jana, ³⁶situhu uhe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janate: “Taa Cana Coaunera carenero narejeen coaracuchera,” naain biha Joaan canacaanu raine jaun, ³⁷Cana Coaunera Calaohi Jesoso coariin caijie kuhacaanu. ³⁸Nitohanein caaijie kuhacaanune janate, jaotoraain canacaanu coariin:

“Chate ichaquiche niriirijieinta cachauru,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raine jana:

“Chute neei aaita cacha relaera,” naacaanune jana:

³⁹“Chajauchetegan coaanicha,” naain canacaanu amaane jana, inae enuna macoijiu teetia enotone jaun, cuu aina sonafaacaanu.

⁴⁰⁻⁴¹Nii baihate, nihana Simoon Fedoro ariha cue nii Anderesi. Ariin, ruhin: “Inae canaacha cohajei jianacoon cana mitaeranu que- Cana Coaunera letono Curisito eruhacaanura,” naain nihana Simoon Fedoro rai biha cue Anderesi.

⁴²Nii baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene, Simoon Fedoro turuaa uha Anderesine jana, Simoon coariin:

“Jonasi calaohi Simoonneei niqui, nete Fedoro nereein ichurujuara,” naain Fedoroneein curaate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aca laraajiin nere beraneein nerichaine coitucuhana jaun.

Ferifi aina Natanaaeli cotihaca Cana Coaunera Calaohi Jesosone

⁴³⁻⁴⁶Nii cojoanoote Calillea batane que cuna jaun, Ferifi aina itaque

tacauruhana jaun: “Caniha neeorihura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Ferifi rai.

Fedorooru nese Betesaaida caje unaa nii Ferifi netonai.

Niritiin cotihacane jaunte, Natanaaeli ariha cue Ferifi. Ariin, eruin: “Inae turuha nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi kuhane turuha uha niicha jerecuri eruhacaanura. Nii cacha-canacaanuhacha eruhite, Jose calaohi-Nasarete cocoaichanera,” naain biha Ferifi, Natanaaeli raine jana jetaote:

“Chaquete nelatere Nasarete cocoaichata,” naane jana jetao:

“Chajaachaautejian coaanicha,” naa Ferifine jaun, Ferifi jiniichain uhin turuha uhe.

⁴⁷Nii janate, inae rohan nichuuntaa Natanaaeline jana: “Nocoo inae uha Isaraeli cocoaicha esine- coritanacae lanaala nenaara,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

⁴⁸“Inasiinte cacoitucuhita. Cacoitucuhi inachute,” naane janate:

“Eejeen- aihanura. Ii cotihaca uha Ferifine ajinihana inae ii coitucuu. Nii uheranein curajaain enuha asaae neeine janana, ichoharajeunra,” naane janate:

⁴⁹“Iite Cana Coaunera Calaohinein canacaanuacha cohajei Isaraeli curaanaa Rey neeicha cacha relaera,” naa Jesoso rai Natanaaeline jana:

⁵⁰“Nii uhara asaae neeine coaracaunne que aitocoanune najaanchana canu esenetaai. Inae jataain nii amuritoerin coariquiincha.

⁵¹Rauhijiriina aitoonra. Inae nejoracaa dede bacuujuane janate inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaunne choae fauhin, jelaiha iniha cuuruha Cana Coaunera letonocuru aanjeraurune coariquiincha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Nisirihatiha cachane beseta

2 ¹Nii baihate nichata janohi catiariin Calillea batane que nenea- Canaau neein curajain nenea neseu ne nisirihatiha cachana jaan beseta.

Nii jaunte, cuu nii beseta bitoaa cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso neba.

²Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso netonai cotihacure nii beseta que, aina nerelanaaauru aina cuhane caina.

³Nitohaneein inae nii beseta que neeuru jana jetaote, inae saa binone jana: “Inae nihei binota,” naain Jesoso rai biha nebana jaun:

⁴“Saan. Chanuna niriitohi caraite oma. Inasiina jaiti turuha canu amihaneon nunuhetihanune jaan cojoinaca que ne coalanaala,” naa neba raine janate:

⁵“Chajaaincha naitoojoancha ichacuchera,” nae nii cuu bino chaluurera rai Jesoso neba.

⁶⁻⁷Nii janate cuu ne Jorioocuru rai saotaneein baichaje tabaanaain- atane caje ichanohineein, Cana Coaunera notaracae biji culejeein itolere acaauru lenonecuru culejeein ratirihuruhana jaanu que jesinaaeca teuruhana jaan.

Nii jaunte: “Caa cuhane acau raain teeuche nainecolijiaanaaincha,” nae Jesoso nii bino chaluurera rai.

Nii le baichajete baichaje seejoan cuhane coroata baichajihanaai curujuae.

Inae nii baichaje nainecolijiaanaain acau raain, teein beeuruhane janate: ⁸“Soriin amaain, taa beseta erora cocoaanhura,” naa Jesosone jaun, soriin amaain nii beseta erora cocoe nii acau chaluurera.

⁹Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesosohacha rotoi nihane coitucuelanaala coe nii beseta erora. Acaihanejein nii acau raureraachate coitucure.

Nii jaunte nii bino cohin aonaain: ¹⁰“Raotoha caa bino,” naain, “Chajataauraa,” naain, nii ene ranaa jerera cotijain: “Raotoha caa ii bino. Aihuruha leochaaurune rijijieein, bino caohacha que nunueteein cana cocoeerate lanaalate aaita. Taoniin nunueniha canaacha coi amuritoeriinte raaotera,” nae nii beseta erora, nii ene ranaa jerera rai.

¹¹Nitohaneeinte Calillea batane que nenea nese Canaau, binoneein jesinaaeca rotoe Jesoso, esinae Cana Coaunera letononeein nihane coitucuruha cachaurune caina.

Nii coaraaina, esentaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Nitohaneein nunuheteeinte, itolere cunaitenacaauru rautain, itolere ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹²Nii baihane Caferenaanon cuha Jesosone jana, corianiha cuhacaanu, nejeraauru, neba, aina nerelanaa nichaanune naaonjoaain, cuu neeorihacaanu inata janojoeine caina.

Jerosaleen nenea Teenforo caje necoretanacaauru sitaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³Nii janate Jorioocuru beseta Fasocoa que turuelalajihana jaun, turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

(Fasocoa besetate bitohauere Jorioocuru ajelanaala, nii Teenforo asaee. Cairichae-rinajaain niha Egipto curaanaane caje jianacoo mitanajaa Cana Coaunera najaancojoanonaainiha nii Fasocoa besetana jaunte, nitohaneein Fasocoa beseta cojoanonaa bana Teenforo asaee itataojiaain Cana Coaunera coroajejin bajaure Jorioocuru.)

¹⁴Nii janate Jerosaleeun nenea Cana Coaunera rai ita taojiauruhana jaan

loreri inoaesí- Teenforo asaae necoretiha neeure Jorioocuru, itolere baca, carenero, serori naonjoain que. Nii janate ecu jelai tein ne cachaauru rai coriqui coreurera. Niite acaauru coriqui choae laurujua laurujuauruhane jana, ¹⁵sicho coinori que rajirajinajaain, nii acaauru rai bacaauru, carenerocuru, naonjoain aina curuataain, acaauru sitaain, nii coriqui coreurera rai coriqui riariae atane choae. Acaauru coriqui rori raatiin sieitiin, ¹⁶chujuhe-coha nii serori que necoretenaane jana: “Naain caa serorichuru amaauchera. Coa caa Ofa Cana Coaunera loreri asaae necoretiha chera,” naain sitanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷Nii jaunte, “Jataain ii loreri beraihanunete ne,” naain aitosihalu Cana Coaunera Quiricha Inoaesí cuhane nii canacaanuhacha cohajeine jaun, “Aca caara,” naain canacaanu suujua cuhane Jesoso coarajiacaanu aina nerelanaa nichaanune.

¹⁸Nii jaunte sitanajaa Jesosone jaun: “Chatohanai jana ichaain canacaanu notaareei jana, esinae Cana Coaunera letononeeine coitucuhacaanune coinata,” naain Jesoso caje bajaauruha Jorioocurune janate:

¹⁹“Caa Cana Coaunera loreri chamuhtiin jaohichenena, nichata janojoeincha cuhane michureeunni nacoaau-neeincha,” naane janate:

²⁰“Inasiinte jenachoonca saota jaanacaain ichacuruhalu jetao natiin, iicha nichata janojoeincha cuhane michureeita,” naaure Jorioocuru Jesoso rai.

²¹Rai jaberocohacha quete aite, nii Cana Coaunera loreri que ujuaitein. Nii jaunte nichata janojoein ichanae Jesoso- oo caje. ²²Nii jaunte nichata janojoein ichanaane coaracaanune jaun, inae jauriaa aitosihana jaun,

canacaanu suujua neeoritohana jaun, nii aitoaha Jesosone esenetacaanu, Cana Coaunera Quiricha Inoaesí cuhane aitohana jaun.

Satiin cacha suujua coitucuha Jesosone

²³Fasocoa bana cuu Jerosaleeun neein, bacosacuru, maosacuru, urichosae, naajoaunri rautaane coaraainte, Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaacoaure arajii cachaauru. ²⁴Nete, “Naaajoaainte chuhisi, esinae rauhijiriin quesenetaurreeincha,” naene Jesoso, acaauru suujua coitucuhana jaun. ²⁵“Naaajoaunruha caa cachaaurura,” naain biha chuneine que airijiinte, cacha suujua coitucuhana jaun, saneein esenetanajaene Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso rene turuha Necodemone

3 (Niha lelauriin Jorioocuru fariseeo neein curuajaain. Niichurute, “Acaauruhachajete jataain leeochoaauru amuritoheriin Cana Coaunera ere tonoraure,” naaure.)

¹Leinjiin fariseeo Necodemo neein curajaain nenaate nii lelauriin Jorioocuru bichauhenanein ne, acaauru rai jataain nelateinein. ²Niite janotiin Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene turuha uhe. Turuhinte:

“Eletooa Cana Coaunerane coitucuhacaanura. Iite itolere bacosacuru aina cunaitenacaauru rauteranein neeicha. Nitohanai ichana nainiheí jelai cacha Cana Coaunera colaneta, cacha relaera,” naa Necodemone janate:

³“Esinaena rauhijiriin aitoreunni. Enacooauneein nejanoaeniha cachane, Cana Coaunera aina jiniiquiin nena nainiheí” naa Jesosone jaunte:

⁴“Inasiina enacooauneein nejanoare ichauhena. Inasiinte coaiten neba suuri cuhane neloroaain nejanoare ichauhena,” naa Necodemone janate:

⁵“Esinaena rauhijiriin aitoon. Nihei acau nejei, Cana Coaunera Suujue naojoain que coujunacatenoineniha cachane, Cana Coaunera Ere tonoraeranein nenea nainihein cacha. ⁶Jana, cacha caje nejanoanaate- jelai cachaneeinne. Jana, suujua culejeein caruruhin coriha Cana Coauneranete, Cana Coaunera cachaneein ne. Colane aihei. ⁷Cana Coaunera Calaohi coitucuhin esenetaain nere tonorana jereraaurute nejanoaain Cana Coaunera cachaneein nereein. Coaa caa ichei caritocooaunne cojoaelatiincha caeneein aonajiha,” naa Jesoso, Necodemo rai. ⁸Niritiinte, “Charijieein teeinti tiririjiin uha cujuanane, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucueinei. Niheichu ‘Cuute cuera,’ naain coitucuhenei. Nii rijijieein techu, ‘Naojoainte cacha rai ichaonaa te Cana Coaunera Suujue,’ naain coitucueeneicha,” naa Jesusone janate:

⁹“Chatohanihana,” naa Necodemone janate:

¹⁰“Jataain Israeli cocoaicha relaeraneei inatiin, ta carihanai coitucuhine.

¹¹Esinaena rauhijiriin aitocooanu, canacaanu nota que coaracaanune jaun. Nete, aitocooanune esenetaeneeichera.

¹²Caa cana rai chauratane que aitocooanune esentaeneeine, chatohaneein jana dedeeu ichaonaa bihanune esenetareei.

¹³Nihei chunei dedeeu iniin coara. Canuna laen dedeeu nihanune caje uhin cau turuun cachaneein, itolere caa chauratane que nenea cacha rijijieein nihanune coina. Canuna Cacha Calaohineein inaraacha cohajeineein neeun. ¹⁴Charijieein teeinti, coata caje acano ichaain, enuha que nujuatein chujuraa Moisesane coitucuhi chachu natiin. Nii rijijieein techu, enuha que nujuatein Cacha Calaohi nichaunne

chujuraa cuurureein, ¹⁵nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa quesenetarane coina,” naain,

Chauratane que nenacaauru belaitoha Cana Coaunerane

¹⁶“Jataain caa chauratane que nenacaauru cachaauru belaitoha Cana Coaunerana jaunte, acaihanejein calaohi nichaaunne letoae caa chauratane que Cana Coaunera, nitajenaachara nejeein niha quesenetaain cacoitucuurera cachaaunne coina. ¹⁷Coatiha cacha casetecaanune coina calaohi nichaaunne letoaii Cana Coaunera. Jianacoo osa caje cacha mitaanune cointate, cau calaohi nichaaunne letoae Cana Coaunera.

¹⁸Nii Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaa cachane, caseteco coarinaain. Jana Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaaite, caseteconein niha cureein, acaihanejein Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaenihana jaun.

¹⁹Cono rijijieeinne turuun caa chauratane que Cana Coaunera Calaohi nichaaunne, cacha conaeranu que niqui. Nete nii cono jerecurene nii Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaauruhi cachaauru. Acaihanejein nocohena janaachate nenea jerecure, nocohenaanau neein suujua coaraelanaala baaso ichacuruhane coina. Nii corenihate caseteconein neeurureein. ²⁰Baaso ichacuruhane coaracuruhane coataate, cono rohan nichuuntanaa jerecurene saain nii baasoneein nenacaauru cachaauru. ²¹Jana caohachaaain ichaauruhane, cono rohan nichuuntaaure, Cana Coaunera jerenohin ichacuruhane coaracuruhane coina,” naainte Necodemo rai aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso raaje neque.

Enacooauneinte Jesoso que ereereje Joan- Cacha Coujunacatera

²²Nii baihate Jodea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina

nerelanaa nichaanune aina, cuu inata janojoei nejeein neoriin, acauhanau cachauru teein coujunacatenajaain baotisanajaane caina. ²³Nii janate, Salim rohan nena Enoon, cachauru coujunacatiha ne Joaan, cuu niha tabaain acauna jaun. Nii janate cuu turuhajeeure cachauru, acauhanau tein coujunacatenajaain baotisanajaa Joanne caina.

²⁴⁻²⁶Inae Joaan enoaene lalajeeuruha caresero cuhane janate, acauhanau tein cachauru coujunacatein baotisa Jesusone jaun, ita cotaicha rijiitocure Joaan ere tonoraaurera, leinjiin Jorioo aina. Nii baihate Joaan rene turuhin: “‘Cha,’ naau. Taolu ii aina Jorodaan jeraniha nenaalu leinjiin cacha canacaanu rai iicha beebjeilute, enene acauhanau tein cachauru coujunacatein baotisanajaa ne. Saainte inae aca ere tonoraure,” naauruha Joaan rai nere tonoraaurerane janate:

²⁷⁻²⁸“Saan. Jeriha Cana Coaunerane jaunte aihure. Inae inara rai rauhijiriin aitonajaaocaaun, ‘Coatiha Curisito nihaun,’ nanajaaocaaun. Canute letoae Cana Coaunera nii beraanu que. ²⁹Charijieein teeinti, inae comasai raa cachane corojaje rai belaicha. Nii rijijieein inachu canu netonai corojajeun, Cana Coaunera Calaohi Jesuso ere tonoraauruha cachaurune. ³⁰Aca ere tejian tonoraa cuurureein cachauru, jelaichoae jauhecotojoeriin. Jana canu erete tonoraa cuurureein fautojoeriin. ³¹Nii dede caje unaate, itolere cacha curuaanaa neein ne. Jana chauratane que nena cachate, niicha coaraaicha coitucujue. Jana aihei dede caje unaa. Itolere dedeeu nena, itolere caa chauratane que nenacaauru, naojoainte coaraain coitucue. ³²Acate itolere niicha coarai coaraain be niqui, nete esenetaurene caa chauratane que nenacaauru. ³³⁻³⁴Jana esenetaa

cachanete, esinae rauhijiriin aitoaha Cana Coaunerane coitucuha cureein, jelai Cana Coaunera Suujue que suujuecoha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun.

³⁵Cana Coaunerate, nii letono calaohi belaitohana jaun, itolere cacha curuaanaa nihane caina cocoainae. ³⁶Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi esenetaera, nirijijieein nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raa cureein. Jana, nii Cana Coaunera Calaohi esenetaite nitajiha cureein Cana Coaunera casetecanohi neein,” nae Joaan- Cacha Coujunacatera, nere tonoraaurera rai. Nitohanihalu inae Joaan enoaene lalajeeuruha caresero cuhane rai.

Samaria bene rai iriha Jesusone

4 ¹Joaan cacha coujunacatera ere tonoraauruhane amuritoheriinte, Jesuso ere tonoraure arajii cachauru. Chaen “Aca jete, Joaan amuritoheriin acauhanau tein cachauru coujunacatein baotisanajae.” naain coitucure fariseeocuru. ²(Coatiha aca, acauhanau tein cachauru coujunacatein baotisanajaa. Acaihanejein canacaanu aina nerelanaa nichaanunechana acauhanau tein cachauru coujunacatein baotisanajaa.) ³Nii jaunte nii coitucuhin, Jodea batane caje mituhin, Calileea cauha cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

⁴⁻⁵Nii Calileea batane que turuhane caina, nii Samaria batane choae situhin, Sicaranein curujaain nena neseu turue Jesuso, calaohi Jose rai Jacoboacha tei atane rohan.

⁶Nii jaunte cuu niha atane jachu ucuaatiin acau mitunajaan Jacobo curuaa siriina jaun, enoto chujutaae lalajeein rijiu ecu lauturoaain lauhecoha Jesusone tonohanaune, ⁷⁻⁸nii nese

Sicarau, lenone coretiha cuhacaanu saain.

Nii jana jetaote canacaanu caaijie tocoriin tajiha acau raa uhe leinjiin Samaria bene.

Nii jaun jetaote: “Caisichuche nii ii acau quera,” naain acau bajaa Jesusone jana jetaote:

⁹“Chanuna Joriooneeinche natiin, cacaje acau bajaaiche, Samaria benenein nihanuche natiin,” nae jetao nii Samaria bene Jesoso rai, Samaria cocoaichacuru aina ita belaihureniha Jorioocuruna jaun.

¹⁰Nii jaun jetaote: “Ichei Cana Coauneraacha tenaa jerei coitucuhin, canu nichaaunne coitucuhin cacaje laaen bajaai chene jana nihanena laaen, canu cocoi renachara nejeein niha cacha najaan acau ichaonaa tera tereeeunche icheicha,” naa Cana Coaunera Calao hi Jesosone jana jetaote:

¹¹“Chaquena acau soriin rariquiche, raina jaannu sirijeequichene coalanaa- lata. Ucuhatohache caa atane jachu natiinta. Cha cajete ichaonaa tera acau tereeeiche caraita. ¹²Canacaanu foeratera inoaes i Jacobohacha ratirineein nihache caa atane jachu natiinta. Cajete raain niha nete acau corejetecurechel u Jacobo calaohichuru, rai nirihuru, naajoaihun- richera. Iina amurijiriin nena jereeechete,” naa Samaria benene jana jetaote:

¹³“Satiin caa cajete acau raain cooerate, jerichanejeein enacoauneein cocoiri ha cureeinchera. ¹⁴Jana, canuhacha tei acau coha cachanete, coaiten enacoauneein cocoi renereeinchera. Quiicha tei acaute, cacha suujua cuhane marohemarohereein, cacha rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teranu quera,” naa Jesusone jana jetaote:

¹⁵“Saan. Carai aihane nii acau uhauche coaiten cocoirichaaunchene

coataara, enacoauneein coaiten acau raanuchene coataara,” naane jana jetaote:

¹⁶“Ii sinijiera cotihachanihuchera,” naa Jesusone jana jetaote:

¹⁷“Niheiche casinejerata,” naane jana jetao:

“Esinaete chuhisi, rauhijiriin niicha que aitocoichera. ¹⁸Jauriaate ni qui saokuini sinijieraoquichelura. Chaeen nii ena ii aina nenaete rauhijiriin isinejera neein nenecheta,” naa Jesusone jaun jetaote:

¹⁹“Cana Coaunera Ere beraneeina ichoaraaunchera. ²⁰Caa atane ucuuno quete Cana Coaunera bajaebajaeetoo- rechelu canacaanu foeratera inoaesihu- ruchera. Jana inara Joriooneeichenete, naain Jerosaleeun cuhin Cana Coaunera bajaebajaeaanune jerequichelura,” naa nii Samaria benene jana jetao:

²¹“Quesenetaauchera. Inae ichuunne- jeeonria caa atane ucuuno que uhi chene laatelanaala, nii Jerosaleeun cuhichene laatelanaala, chunijiu niha natiin Cana Coaunera bajaebajaequichenera.

²²Samaria cocoaicha neeichene, coatiha nii inaraacha bajaebajajei coitucuu- jueein aitoheeeiche. Jana canacaanu Jorioo nichaanunena nii canaca- nuhacha bajaebajajei coitucuhin laaen aitocooanuche, Jorioocuru cajete ecoona nihache nii jianacoon cacha mitaerane jaun. ²³Enene cajete coauneein, caa atane ucuuno que unaa laatelanaala, nii Jerosaleeun cunaa laatelanaala, rauhiji- riin suujua cuhane Cana Coaunera bajaauruhineche nere tonoraerauru esineeruru. Nitohaneinte jereche Cana Coaunera, ²⁴suujue nejee siha nijihachena jaun,” naa Jesusone jana jetaote:

²⁵“Raotojoeina turuha urichain Cana Coaunera letono Curisitone coitucuu chene. Acate laen cana relaa

ureeince itolere que,” naa nii enene jana jetaote:

²⁶“Saan. Canuna acaneein caa ichei aitoonchera,” nae jetao Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁷Nii janana eruhacaanu aina nerelanaa nichaanune, nii ene aina ereeree jana. Nii natiine, “Chaquena ereereequiche,” naain bajanaa nainenihacaanu, jataain cana curuaanaa nihane jaun.

²⁸Nii jaunte cuu baichaje ratiriin, canacaanu que janoriin naain neseu biha cue nii Samaria bene. ²⁹Inae neseu turuhin jetaote: “Chajaauchete, taa leinjiin cache coaraera. Acate naajoaain itolere ichacaunne que aite caraicha. Jerihane acate Cana Coaunera Letono Curisito necaihara,” naa nii neseu nenacaauru rai turuhinna jaun ³⁰tajhi jiniichaa in uhin, nii ratiriha najau turuhin coaraa uure.

³¹Nii tonohanauna jaiti uujeeuru jana: “Chaelainejein quiorihura,” naain lenonihane coina counujichaanune janate:

³²“Niha caleeonne inaraacha coitucuhine lanaalara,” naa Jesosone jaun:

³³“Jerihane chunicohanejeinte coroaatecaihara,” naacaanu itaraine janate:

³⁴“Lenoneein inara suujua nunaai-chene rijijieeina, casuujua nunaau caletoaera amihaneon ichaain jitaanune. Acate caleonne nera.

³⁵⁻³⁸Inoaelu nere bera que catohaneein turuhanune beratihana Cana Coaunerana jaun, turuhanune cohajein neuruha cau nenacaauru cachaaurune jaunna inara letoareeunni, inae turuhanune beebejeeichene esenetauruhane, nitajenaachara nejein nenea ichaonaa raauruhane coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.

³⁹Nii neseu turuhin niriitiin cachaauru rai beein, “Naaajoain itolere ichacaunne quete aitera,” naa nii enene jaun jetaote esenetaaure arajiin nii Samaria cocoaichacuru. ⁴⁰Nitohaneein Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene turuhin: “Canacaanu aina neorihura,” naauruhana jaun, acaauru aina coroata janojoein neorihacaununa jaun, ⁴¹jataain jelai amuritoheriin esenetaacoaure, nujuaae caje raaje aithane jaun.

⁴²Nitohaneente nii jauriaanejein Jesoso aina erenaa Samaria bene rai: “Ii cajena aasaariin coitucuhin esenetacaanuchelu. Inae laen enene esenetacaanuche jataain nujuaae caje raaje aithane aonacaanuchene jaun. Acate Curisitonechera. Acate caa chauratane que nenacaauru itolere cachaauru jianacoon mitaera nechera,” naaure nii ene rai.

Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoaianacainein nenea calaohi rautaa Jesosone

⁴³Coroata janohin Samaria batane que nihane baihate, caje amuhin naain Calillea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. ⁴⁴“Naaajoainte Cana Coaunera Letononeein nera,” naain caohachaain coitucuhin, belaa in, raarenerichaa in naraichurune coitucuha raotojoein inatiinte, atiin Calillea cauha cue Jesoso.

⁴⁵Inae Calillea turuhacaunune janate, caohatiin Jesoso raare jelai batane que ichaonacaauru. Jauriaanejein Jerosaleen Fasocoa bitoauruhane jana cuu itolere ichaa Jesosone coaracuruhane jaunte caohatiin raare.

⁴⁶⁻⁴⁷Nii jaunte Calillea nenea nese-Canaau turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii jauriaanejein bino neein jeesinaeaca rotoha najaun.

Nii janate coitucuriin coaraa uhe Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa

rey rai cocoinanacainein nenea, cunaitiha calaohina jaun que rautaera-tihane caina. Tajiha turuhinte: “Atiin canenajau Caferenaon turuha uute carai canaanai rautaaicha,” naa nii cocoinanacaine jana:

⁴⁸“Saan. Chatohanai coaraeneeiche inara nota quene, cha esenetaheeiche,” naane janate:

⁴⁹“Chajaaajoaau atiin osiha carai canaanaine ajiinihara curuaanaa,” naane janate:

⁵⁰“Chajaaincha chaque tonajelanaala caunihu. Inae nerautaa ii rai canaanaicha,” naa Jesusone jaun, esenetaain cauha cue.

⁵¹Nii jana jetaote, inae turuhelalajein cuujihane jana jetao, tajiha que tacaain: “Inae nerautaa ii calaohicha,” naauruha que tacaain cachaaurune jaun jetao:

⁵²“Chu teejia enotone jana nejelajaain nerautaeta,” naain bajaane jana jetaote: “Raca enoto cafetaainte nejelajaain nerautaera,” naaurua najaun jetaote:

⁵³“Nii rijiute chujian aite carai Jesusora,” naain jetao, nii caje coauneein jetao Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaaure saain, sinijiera, bereecuru, naajoain aina jiniiquin.

⁵⁴Nii quete coroata saain coitucuruha cachaaurune caina niicha ichai ichae Cana Coaunera Calaohi Jesuso, Jodea caje Calileea nenea neseu turuna jaun.

Jiurona rautaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

5 ¹Nii baihate Jerosaleeun cauha cue Jesuso, Jorioocuru beseta bitoaaane caina.

²Nii Jerosaleeunte, carenero bacuujuanein curuajaain nenea acuujuua rohan ne Beteseta neein curuajaain acau netaojia najaun. ³Ecute

saoquini niha lohanarine jana nasaae daraacoore arajiin cunaitenacaauru, maosacuru, bacosacuru, neluhinaauru, jiuronacaauru, niichuru daraaque nerurujuaa nii acau netaojiane cohaca. ⁴Nii acau netaojia jetaote, tabaque nichoae fauha Cana Coaunera Letonone, nerurujuae nii acau. Nitohanein nerurujuaane jana, ichoaaichaniha cuhane fai cunaitenaa jetaote nerautae.

⁵Cuute ne leinjiin cacha, nichatachoonca fosa jaanacain cunaaicha aina nei. ⁶Niite tocoecohane jana coarae Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Coaraane jana, inae nitohanein carajaain cunai aina nihana jaunte, rai: “Nerautanaa jereena,” naain caje bajaa Jesusone janate:

⁷“Ejeen, aihanu niquicha. Nete nene caa acau netaojianaja cuhane canu faeraanura. Faunaa jerichaaunne naineente, canu ichoaechaniha faaure leeochoaurura,” naa nii cunaitenaane janate:

⁸“Saan. Chajaain nimichuhin chela seriin amuute coaracaara,” naa Jesusone janate, ⁹nii rijieeoritiin caoachanaine-jeein nerautaaain, nela seriin nichaauraaain jelai caje amue nii cunaitenaa.

Nii janate nebetacanaa janonaa bana nitohanai ichaane jaun, coaraain: ¹⁰“Ta cocoaeraa chaelai baijiera enenene coitucuhinete, nebetacanaa cojoanonaa nihane saijieein anajiin baijiaai,” naauruha rai Jorioocuru janate:

¹¹“Aihanu niqui, nete caletoae canu cunai caje carautaera,” naane jana:

¹²“Chate nii nitohanai ichaane caina eletoaeta,” naain niqui bajaauruhane jana ¹³coitucue, arajii cacha jana nitajeoriha Jesusone jaun.

¹⁴Nii baihate nii Jerosaleeun nenea ita taojiaain Cana Coaunera bajauruha Jorioocuru najaun Teenforo asaae eruhin:

“Aonaau, inae laaen nerautaicha. Nijiaonria coaiteen naosatena

coaquine. Coaiteinete jelai amuritoerriin coaraa curiquincha,” naa Jesoso raine jaunte, ¹⁵Jorioocuru rai biha cue: “Acate carautaera,” naain. ¹⁶Nii jaunte Jesoso aina nejeratein, jataain sohin jaonaa jerecure Jorioocuru, nitohanein nebetacanaa janonaa bana cacha rautaana jaun.

¹⁷Nii jaunte: “Joanreein bana amianiha Ofana jaunna, jericanejeein ichaunra,” nae Cana Coaunera Calaoihi Jesoso.

¹⁸Niritoha Jesusone jaunte, jataain jelaichoaae jauhecotojoeriin aina obajeein sohin jaonaa jerecure. Chaen nebetacanaa janonaa que aitocuruhane tonoraelanaala, “Cana Coaunera Calaoihi nihane jaun jete, ichaa Cana Coaunerane rijijieein ichae,” naane corenihane maajeein jataain rautaaurene Jorioocuru.

**Rai inaca Cana Coaunera
cocoainanohineein niha
Cana Coaunera Calaoihine**

¹⁹Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai, Coatih casuujua caje coauneein quiicha jerei ichana nainihaun, Cana Coaunera Calaoihi nichaun natiin. Acaihanejein Ofaacha jerenohichana ichaun. Itolere Ofaacha ichaichana ichaun canu netonai.

²⁰Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerana jaunte, itolere niicha ichai que canotajae. Chaaen techu jeelai choae jauhecotojoeriin caque itolere ichaain inara notaratihane, nii cojoaelatiin coaraa curiquicheein. ²¹Onacaauru ichatein acaauru rai ichaonaa tiha Ofa Cana Coaunerana jaunna, canu netonai quiicha belaihuri ichatein acaauru rai ichaonaa teeun. ²²Chabana cacha coujuhin coaraai Ofa Cana Coaunera. Coatih ichana nainenihane caun aihei. Nii jaunte canu cocoaainaan caletoe

cacha coujuhin coaraaunnuque, ²³chaen rijijieein jataain curuaanaa neein nihanune coitucuhin, rai nere tonoraauruhane rijijieein quere netonai tonoraauruhane caina. Cha teenti quere tonoraene, niite caletoeera Ofa ere tonoraenereein.

²⁴Caletoeera ere esenetaain, quere tonoraain naajoain neeichenena inara coujuhin inara coaraelanaala rauhijiriin nitajenaachara nejeein nena ichaonaa tereeeunni inara rai, jaoleneein neeichene coataa. Esinaena rauhijiriin aitoon.

²⁵Enene caje coauneente Cana Coaunera Calaoihineein nihanune ere aonacuruha Cana Coaunera coitucuhi cachaaurune jana, quere tonoraauruhane, acaauru suujua coriha cureein Cana Coaunera. ²⁶Raajenihane ichaonaa nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraneein niha Ofa Cana Coaunerana jaunna, jericanejeein rijijieein nena rai calaoihi nichaunna jaun canu netonai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teeun. ²⁷Inaraacha cohajei- cacha calaoihi nichaanne cocoaainante caletoe, caohachaaain ichaauruhane coaraain baasoneein ichaonacaauru ichao rucueranu que. ²⁸Coaa caa aitocoaunne cojoaelatohache. Inae cojoinaca que turuhane banate, rai nere aonacurureein. ²⁹Nii banate natane bana caje mituurureein satiin onacaauru, caoacha icharaauru nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raauruhane jana, baaso icharaaurute caseteco coaraa cuurureein.

³⁰Coatih casuujua caje coauneein cacha coujuhin coarahaan. Aitiin caletoea Ofane rijijieeina rauhijiriin cacha coujuhin coaraan.

³¹‘Cana Coaunera Calaoihi nichaunra,’ naain irihanu caraajenianene caohacharihei. ³²⁻³³Inae Joaan caje bajaeratei-

chene jana, rauhijiriin inara rai bihalu Joaan. Aihana jaun, esenetaachenete caohachae, Cana Coaunera ere beraneen niha Joanne coitucuichene jaun.

³⁴Esinaete rauhijiriinte caque aite Joaan- acauhanau tein cachaauru coujunacatein baotisaera, caje bajaachene jana niqui, nena cacha aitothane lateneun. Jianacoon mituhin neeiche osa cajene jerena caaunna, caa niritiin aitoon.

³⁵Aca aiha leinjiin conone rijijieein niha Joanne jaunte niqui, corojeein neeichelu basijjiin reeintiariin.

³⁶Chaaen techu, 'Acate canaacha cohajeinera,' naain inara rai biha rauhijiriin Joanne choae tacaain techu niqui, inara nota que itolere ichacaunne coaraqiche. Nii quiicha ichaina ichaun, esinae rauhijiriin caletoaa Ofa Cana Coaunerane coitucuhichene coina.

³⁷⁻⁴⁰Chariji bana Cana Inaca Cana Coaunera coaraain nere aonaheeiche niqui. Nete, nere bera inoaesihuru que catohaneen turuhanune berateein laenaeratihalu Cana Inaca najaan que nerelaache niqui, caje ichaonaa nitajenaachara nejeein nena raaichene coina. Nete nii aitothane rijijieein caletoaa Cana Inacane esenetaeneeichene jaun raenereicheein.

⁴¹Nii jaunna caque tacaain canu corojeein caraaichene jereneun.

⁴²Chaaen nachu raotojoeein Cana Coaunera jereein, nere tonoraain neneeichene coitucun.

⁴³Cana Inaca Cana Coaunerate niqui caletoae. Nete, caohachaain caranaa jereneeiche. Jana inara rene turuhin, 'Canuna Cana Coaunera letono neenra,' naa inara rene turuhin Cana Coaunera letono niheinete laen caohachaain rariquiche.

⁴⁴Cana Coaunera coacuelanaala itaacha corojeein, 'Iite caohati cachaneen neeicha,' naain neeichene jaunte, quesenetana naineneeiche.

⁴⁵Coatiha Ofa rai inara coulurujuenaa coauhaaun canu. Nii Moisesa inaraacha esenetaite laen Cana Coaunera rai inara colurujuereein. ⁴⁶Moisesa aitojoan esenetaichene jana nihanete, quesentareeiche, catohaneen turuhanune que aitiin laenaalu Moisesane jaun. ⁴⁷Nii aitiin niicha laenai esenetaeneichene, chatohaneen jana aitocoauune eseneta-reeiche," nae Jesoso.

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesusone

6 ¹Nii baihate Calileea conemuri jeraque cuha Jesusone jana, ²sacuha cuure arajiin cachaauru, cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

³Nii janate cuu atane ucuuno choae iniin nelauriariin lauheque Jesoso, aina nerelanaa nichaanune aina, ⁴Jorioocuru beseta Fasocoa catainajeein.

⁵Nii jaunte arajiin turuuruha cachaaurune jaun: "Chu lenone coreterihacache, caa arajii cachaauru rai," naain bajae Ferifi rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso. ⁶Niicha ichaneni coitucuha natiinte bajae Jesoso Ferifi caje, "Toohanrichaaincha," naain.

⁷Niritiin bajaane jana: "Coroata fashai janonei amihanenaa corejeein faan coretichaachene niha natiin coatia caa arajii cacha naineriheta," naa Ferifine baihate:

⁸⁻⁹"Caute ne caa canaanai rai saouqijieein faan, nii baiha coroatajaain ate, naaonjoaain niqui, nete caa araainein cacha nainenere carijiei," naa nii Simoon Fedoro ocoala Aanderesine jaunte:

¹⁰"Saan. Acaauru rai aitocuchete nelauriaauruhine satiin," naa Jesusone jaunte:

“Nii omame choae nelauriaauchera,” naauruhane jana, nelauriaaure nii saouqi oaraancai quichaauru nejeesina, enecuru, canaanaihunru, naaojoain janijilanaala.

¹¹Nii janate nii faan teberiaain: “Nariha,” naain Cana Coaunera bajaane baiha, nii aina nerelanaa nichaanune rai nii faan te Cana Coaunera Calaohi Jesoso, chaluhaacaunune coina. Chaluhaacaunune janate, nii saouqi oharaancai cacha naine nii faan. Jerichanejeein techu nainecohanajae nii ate.

¹²Nii janate, inaeneeruhana jana cautihana jaun: “Caa caute curujuaain raauche nijiaohanne coataa,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine jaun, ¹³curuhacaunune janate ne, elechoonca coroata omariin faan caute. Nitohaneente caute, nii saouqijiei faan nefaain.

¹⁴Nii coaraainte: “Caate caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera letono canaacha cohajeinecaihara,” naaure cachaauru.

¹⁵Nii jaunte jataain acaauru curuaanaa *rey* neein Jesoso tenaa jereein, counujueein amanaa jerecuruhane coarajihana jaun, acaauru que janoriin amue rautaenihana jaun. Nitohaneente acaauru que janoriin amuhin, atane ucuuno que iniha cue Jesoso, cuu jelai basijiin neorihane coina.

Acau choae amuha Jesosone

¹⁶⁻¹⁷Nii janane, inae nocohecane jaun, jaiti turueniha Jesoso atane ucuuno cajena jaun, fauha cuhacaanu. Fauhina, leinjiin bote cuhane naain jera jaoha cuhacaanu, Caferenaanon turuhacaunune coina. Nii janate inae nalaquiiin cuhin nocojoe. ¹⁸⁻¹⁹Nii janate, inae bote cuhane fauhin cuujihacaunune jana, canacaanu sacuha uhe Jesoso, acau

choaae rurujueein uhin. Nitohaneente acau choae uhin canacaanu rohan nichuuntaain, nii acau jiheeitohane jana, fichafichanaa tabai nihane jana, nii bote nalaane amuniha canacaanu rai janate coaracaunune jana, tajiha acau choaae uhin rurujue, nii bote nichaae uhin. Nii jaunne coasiha nesoonetohacaunune janate:

²⁰⁻²¹“Coaa nesoonetohachera. Canuna aihunra,” naane jaun, que tacaain corojeein, nii bote cuhane fauhin amaacaanu. Nii janana cohaneeriin turutoha cuhacaanu canacaanuhacha coinetihu.

²²Nii cojoanoote, acaihanejein satononiha jera jaoha cunaa bote cuhane fauhin jera jaoha cuhacaunune jana, canaacaanu aina uheniha Jesosone jaun, nii que ereerecure. ²³Nii jana jetaote, Tiberia nese caje uhin turuha uhe leinjiin bote. Turuhin jetaote, najauriaa uhe nii Cana Coaunera bajaain niicha tei faan quihuruha najaan rohan. ²⁴Nii jana cuu nenihacaunune jana, Jesoso netonai niha natiin nenihana jaun, nii bote cuhane nefaujuaain cuhin, nii nihacaunune jaaun Caferenaanon turuhin ariha uure.

“Tchaonaa esine tera lenoneneeinne neeun,” naa Jesosone

²⁵Nii janate jera jaohin coaraa uuruhane jana, cuu nii Caferenaanon ne Jesoso. Nii jaunte rai: “Chabana cau turuhite cacha relaera” naauruhane janate:

²⁶“Nii quiicha ichai coaraquiche natiin, ‘Naaajoain caara,’ naain inara suujuuu erenaa coacuelanaala, nainaan obejeein lenonequichene jaunte caririijieeiche,” naainte, ²⁷“Coo sanaa inaera lenone corenihacha amihanihache. Acaihanejein ichaonaa tera- chabana sanaachara nejeein lenone coreniha amihaneuche. Nii

nitajenachara nejeein niha cacha najaan lenone tihanune coinete caletoe Ofa Cana Coaunera. Canuna inaraacha cohajei Cacha Calaohi ineenra,” naa Jesoso acaauru rai janate:

²⁸“Chatohaneein nerichaanu Cana Coaunera jerenohi ichacaunne coina,” naain bajaauruhane janate:

²⁹“Caa niicha letoai nichaunne esenetaichenete jere Cana Coaunera,” naa Jesosone janate:

³⁰“Chatohanaina ichaain canacaanu notaareei, coaraain esinaen rauhijiriin Cana Coaunera letononeeine esenetaacaunne coina. ³¹Carene tabai que amuhemuhecuruha najaaun jetaote, neniha lenonene jaun jetao, dede caje faan rijijieei nenea manaa neein curujaain nenea que jetao ichaohin amuhemuhecururejetelu canacaanu inoaesihuru. Nitohaneein jetaote, neniha lenonene jaun, ‘Dede caje nenea faan rijijieein nenea manaa te Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane” naauruhane jaunte:

³²“Coatiha Moisesa nii dede caje nenea faan manaa tihei. Acaihanejein Ofa Cana Coauneraachate nii dedeeu nenea faan esine teraneein ne. ³³Nii Ofa Cana Coauneraacha tei faante turue caa chauratane que, cachaauru rai ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea teranu que,” naa Jesosone jaunte:

³⁴“Atiin canacaanu rai inetono janonaa bana, nii faan que canacaanu sihura curuaanaa,” naauruhane janate:

³⁵“Canuna cacha rai ichaonaa tera faan neein neen. Cha teeinte carene uhe aca mijiteriaain. Cha teeinti qesenetae, aca cocoireriaain. ³⁶Nete inara rai aitocoaaunne esenetaeneeiche, inara nota que quiicha ichai coaraquiche natiin.

³⁷Satiin Ofa Cana Coauneraacha letoaita carene uhe. Nii jaunna carene uhi nihane sitaenereunni.

³⁸Coatiha quiicha ichana jerei ichacaunne coina, dede caje uhin turuha uhaaun caa chauratane que. Acaihanejein caletoe Ofa Cana Coauneraacha jerei ichacaunne coinana cau turuun. ³⁹Nabana nitajeuruha cachaaurune coataate caletoe Ofa Cana Coaunera. Nii jaunna satiin nii carai niicha teuri cachaauru ichateein michunajaa cureunni inae saa cana janonaane bana.

⁴⁰Nii Cana Coaunera Calaohi coaracuruhane esenetaauruha satiin cachaaurunete jere caletoe Ofa Cana Coaunera, chabana nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa esenetaeraaurune coina.

Nii jaunna inae saa cana janonaane bana ichateein michunajaa cureunni,” naain acaauru tonorae Jesoso.

⁴¹Niritiinte, “Canuna dede caje faunaa faan neenra,” naa Jesosone jaun nocoeje chanuure Jorioocuru.

⁴²Nitohaneente ita rai: “Ta Jose calaohi Jesoso niha caane. Raotojoeein inaca, neba, naajoain coitucuhacache natiin, dede caje faunaa nereta,” naauruha ita rai Jorioocurune janate:

⁴³“Inae canu necoeje chanuhichene jianecuchera. ⁴⁴Chunei carene unaa nainihei, nii jereein neniha caletoe Ofa Cana Coaunera. Inae saa janonaane banana nii carene uhine ichatiha cureunni. ⁴⁵Satiinte relareein Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera ere beracuru ioaensiruhacha laenai quiricha cuhane jaunte, satiin Ofa ere aonain tonoraain que nerelanacaaurute, carene ureeicha.

⁴⁶Chabana Ofa coaraai chunei. Acaihanejein canuhachana coaraaun caje unaa nichaunna jaun.

⁴⁷Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Qesenetaerate ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea raa cureein.

⁴⁸Canuna ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea tera lenoneneein neeunra.

⁴⁹Neniha leinjiinejein cacha najaaun carene tabai choae amuhemuhecuroha inara inoaesihurune janate, que ichaauruhane coina chojoanoo netojoeein manaa neein curuajaain nenea quinacai nalae Ofa Cana Coaunera, que ichaauruhane coina. Nete, satein oore nii quihurera- inara inoaesihuru inae binaanein. ⁵⁰Canuna dede caje faunaa lenone neeun. Nii faan nichaaunne quicha, chabana orihain. ⁵¹Canuna nii lenone neein dede caje faunaa neein neeun. Nii lenone que ichaohin neite nirijijieein nitajenaachara nejeein niha cureein.

Nii lenone quicha tenaa jereite, cajabereonnein ne. Acane tiha cureeunni, que ichaohin neeuruha caa chauratane que nenacaaurune coina,” naa Jesusone janate,

⁵²“Chatohaneina rai jaberoco que cana coroaatere,” naain nejesinajejin ita cotaicha rijitocure Jorioocuru.

⁵³Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai. Canuna Cana Coaunera Calaohinein, jelai Cacha Calaohinein inaraacha cohajei ineein neeun. Cajabereon quiin cacoichana coheneeichene, nihei ichaonaa esine ranaa nainiheeiche. ⁵⁴Cajabereon quiin cacoichana coerate, chabana nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa cureein. Acane, saa cana janonaane bana ichateein michuha cureeunni. ⁵⁵Ichaonaa tera lenone esine neein niha cajabereonne janate, ichaonaa tera conacai ineein ne cacoichana. ⁵⁶Nitohanein cajabereon quiin, cacoichana coerate, caniha jiniiquiin nereein. ⁵⁷Nii caletoaera Ofa Cana Coaunerate ichaonaa siri. Nii jaunna que ichaohin neeun. Nii rijijieein techu, cacoreniha ichaoha cureein caque lenonein nei.

⁵⁸Nii dede caje faunaa lenone quena aitoon. Coatiha nii inara inoaesihuru- ruhacha quii manaa rijijieein nihei. Nii manaa quihuruha niqii inara inoaesihuru, nete satein oore nii quihurera. Jana nii caitojoan dede caje faunaa lenone quiha cachanete, chabana nitajenaachara nejeein niha cureein,” ⁵⁹naain relanajae Jesuso, Caferenaon, acaauru rai sinacoca asaee netaojiauruha Jorioocurune jana.

Nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa tera erenaa

⁶⁰Caritiin relanajaa Jesusone jaunte: “Caaintatoha jataain caa naitoojoan. Chate nere tonorare,” naauruha nii caaijie arajiin cunacaauru cachaurune janate, ⁶¹aohanriin:

“Ta aihane carautaaichene. ⁶²Toohan- reichecha, jauriaa nihanulune jaun jelaiha iniha cuhanune coaraquichene. ⁶³Caa quere aonaain esenetaeraurute, chaelai janonaa bana nitajenereein. Jana, caa aitocoanne esenetaelanaala erenaa tonoraauruhite, ichaoha jaberoco niha natiin, nitajiha cureein suujue. Cha que nelatihei cana jaberoco, cana suujue colane. ⁶⁴Nete jaiti caa aitocoanne jaan esenetaurene inara tabaauru,” nae acaauru rai Jesuso, inae inoaelu caje coauneein, “Acaauru acaaurute quesenetaenereein. Jana, acate naonjoain cacoulrujueein naonjoain caeteratiha cureein,” naain coitucuhana jaun.

⁶⁵Nii jaunte: “Nii jereniha Ofane, carene unaa nainihei chunei,” naa Jesusone caijiete, ⁶⁶jianjihacoaure nii arajiin aina nerelananichaanune aina amuhemuhena- caauru niritoha Jesusone jaun.

⁶⁷Nii jaunte: “Inara netonaiha cahaohin caratiriin amuriquiche,” naain bajaa elechoonca corootajai nichaanune cajene jana:

⁶⁸“Ahan aihei. Chuna nenacae curichaacaanu. Nii canacaanu relainajaan tejian nenacae ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea teraneein ne. ⁶⁹Canacaanuna laaen ii esenetaacaanu. Nii jaunna acaihanejein Cana Coaunera Calaochi Curisitoneein neeine coitucuhacaanura,” naa Fedorone janate:

⁷⁰“Canuna lechoonca coroatajai niquichene cotijiaain raain neeun niqui. Nete, nii inara lechoonca coroataja nechua aansain moconajaeraneein ne,” nae Jesoso canacaanu rai. ⁷¹Nii Simoon calaochi Jodasi Isacariote quete aite Jesoso, aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja niha natiin coulurujuerichaaaine coitucuhana jaun.

7 ¹Nii baihate, Calileea batane que nenacaauru neseuru neseuru cachaauru relaa amuhemujue Cana Coaunera Calaochi Jesoso. Jodea batane que cunaa jerihei, cuu sohin jaonaa jerecuruha cuu nenacaauru Jorioocuruna jaun. ²Nii janate, inae ichuunejeonriha lohanari beseta bitoaaauruha Jorioocurune jaun:

³“Coo cau niha. Jodea cunihunte cuu chaaelai ichaaaine coaracurumii cuu nenacaauru ii coitucuurera. ⁴Coitucuha cachane jeriha chuneine, asiin cha ichana nainihei. Aihana jaun, letononeein satiin coarajeeurera notaracae ichaate coaracurumii,” nae nocoalacuru. ⁵Nihei nocoalacuru nihanatiin esenetaaurenihana jaunte aitocure.

⁶Nii jaunte: “Inasiina jaiti turuha cuhanune jaan cojoinacane caalanaala cureeun. Inara raite laaen caoachae joaenreein bana cuhichene, ⁷neniha chatohaneein inara aina nejerateein, inara cotaain, chatohaneein inara tenaa naineniha caa chauratane que nenacaaurune jaun. Canihate laaen nejerateeure, itolere baaso

ichacuruhane que rauhijiriin aitocoaunne coreniha. ⁸Inara cunichuchete beseta bitoaaiche. Jaiti curihaunni canu, turueniha cuhanune jaan cojoinaca quene jaun,” naain ⁹nii Calileea nedae Jesoso.

Lohanari beseta bitoaaaurera jana turuha Cana Coaunera Calaochi Jesosone

¹⁰Nii baihate inae cuuruha nocoalacurune jana, acaentonai cue acaauru caaijie nasina rijijieein, acaauru aina beseta bitoaa.

¹¹Nii janate inae nunuheca besetane jana ariirijieeure Jorioocuru: “Aancacha nii cacha,” naain ¹²cuu nejesinajeein coaucuhin ita rai ereerejeein:

“Acate caohachanejein cachaneein ne,” naauruha tabaaurune janate, tabaauru:

“Caohachanejein cacha nihei jana canacaanu rai, cacha coritaain naojoanna jaun,” naaure tabaauru.

¹³Nete, rauhijiriin “Aca,” naain chaque erenaa nainene chunei Jorioocuru coasiha.

¹⁴Nii janate, netaojiauruhana jaan loreri Teenforo asaae enoha Jesosone jana, inae sanaa jere nii beseta.

¹⁵Nii janate cuu relanajaa Jesosone jana cojoaelatoore Jorioocuru. Cojoaelatiinte:

“Chatohaneaina nirijieein nerelaela-naala itolere coitucue,” naauruhane janate:

¹⁶“Coatiha casuujua caje quiiha rocohi nihei- caa inara relaanune jaan. Caa inara relaanune jaunte, nii caletoaera caje unaa ne. ¹⁷Nii jaunte inae jatoroaain Cana Coaunera jerenohi ichana jererate aitocoaunne aonaain coitucuha cureein. Nitohaneainte esinaae rauhijiriin casuujua caje rocohin aitenihanune coitucuurureein.

¹⁸Charijieein teeinti: ‘Canuna caoacha cachaneein neeun,’ naain suujua caje

rocohin raotono que ereereecane, ereereje cacha raotojoein: ‘Caate jataain caohachanejein cachanein ne,’ naain caohachaaain belaaain coaracuruha cachaaurune coina. Nete rai letoaera curuaanaa coitucuhin coroaecuruhane coina, esinae rauhijiriin aite. Aihana jaun, Nihei nii que: ‘Casaje,’ naain ereereecuruhane jaanu.

¹⁹‘Cana Coaunera ere bera Moisesa ere tonoraacaanu,’ naainte ereeiche niqui. Nete: ‘Coa sonajaain jaohache,’ naain aitoa Moisesa natiin tonoraeneeichene jaun, casohin cajaanaa jerequiche,” naa Jesusone janate:

²⁰“Chana ishohin ijiagonaa jerete aansai,” naauruhane janate:

²¹“Chanuna jana chaaen, nebetacanaa janonaa bana cunaitenaa rautaanune jana, cojoaelatiin obaaequichelu caniha. ²²‘Quichanein nejanoaa inara bereene, inae fosa janoniha nejanoaane jana, rai nacatichei cari jiununuhin saache,’ naa Moisesane jaunte niqui, nii tonoraain nebetacanaa janonaa bana niha natiin, canaanai nacatichei cari jiununuhin sauhin naonjoaain neeichelu.

²³Chanuna chaaen nebetacanaa janonaa bana lesajeein cunaitenaa rautaanune coreniha, caniha obajeein caque nererojoecaichelu. ²⁴‘Cana Coaunera aitojoaan tonoraacaanu,’ naaiche inara suujua cuhane natiin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhin tonoraain niheeiche. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoa coitucuhin neeinchene jananihane, caniha obajeein caque nererojoecaain nerihheeiche,” nae acaauru rai Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

“Naajoain cajena unaa neeu,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁵Nii janate: “Tana caa cacha aririjieuruha sohin jaoruhane

coinane,” naauruha nii Jerosaleen nenacaaurune jana, ²⁶“Nocoa chujiangra jianacoo neein satii coarajera notaracae ereerejena. Chanuna colaraain inauhene coarajeure.

Jerihanete acaauru esenetaain, ‘Acate Cana Coaunera letoa Curisitone,’ naaurucaih cocoainanacaihuru.

²⁷Canacaanuna laaen, nii uhana jaan coitucuhacaanu. Jana turuha Curisitone, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucuerariaain,” naauruhane janate, ²⁸‘cuu nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae aonajenajaain,

“Esinaena aihana jaun, canu unajaan coitucuhiche. Coatiha casuujua caje coauneein uhaaun. Inaraacha coitucuhi Cana Coaunera caletoe. ²⁹Dede caje, aca caletoe jaunna coitucuu caje uhanune jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso tonijiaain.

³⁰Niritohane corenihate mucuhin amaain caresero cuhane Jesuso enoanaa jerecure niqui, nete jaiti cuu tenihana jaun, chatoaneei que biji teeuene.

³¹Nete, atiin esenetaain:

“Turuha Curisitone, coatiha aiha caa cachane amuritoheriin araai saain niicha ichai ichaain cacha notaariaain,” naaure arajii cachaauru.

Teenforo beraihurera folisiaacuru que Cana Coaunera Calaohi Jesuso mucuhin raerateeuruha fariseeocurune

³²Jesoso queecha ereeuruha cachaaurune que urihocuruhana jaunte, rautaaurenihana jaun nere tonoraeraauru Teenforo beraihurera folisiaacuru letoaaure nii fariseeocuru, nii cuu nena batirichuru curuaanaacuru, naojoaihuru, Jesuso mucuhin raacuuhane coina.

³³Nii jaunte:

“Basijiin reeintiariina cau neeorihun. Nii baihana nii caletoea rene cauha cureeunni. ³⁴Canu aririquicheein niqui.

Nete caurueneriquicheein, nii cuhanune jaun turunaa naineneriquicheei najaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte, ³⁵nejeesinajejin itarai: “Chuna curute, ariirjiacachene niha natiin eruhenerihacache. Jerihanete Curiecocuru que najasiiteein nenacaauru Jorioocuru ataneu cunaa jere, Curiecocuru relaane coina. ³⁶Chatohanerichaain naate aite: ‘Canu ariichene niha natiin, caururiheicheein cuhanune jaun turunaa naineneriquicheeine jaun,’ nae,” naainte itacaje bajaebajaecure Jorioocuru.

**“Cocoirei carene uhinena
cocoa,” naa Jesosone**

³⁷Nii beseta satono janonaa banate, beseta nunuhe bana, bajaauruhane amuritoheriin Cana Coaunera bajaare jiniiquiin nii beseta bitoaa turunacaauru.

Nii jaunte beseta satono que nimichuhin tonijjain, nii cuu nenacaauru rai:

“Cocoirei carene uhinena cocoa.

³⁸Aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaei cuhanene tochaneein, quesenetaera cacha suujua cajete mitureein acau rijijieein sorohin, jelaiha suujua cuhane maroema-roereein, suujua rucujueein rai ichaonaa nitajenaachara nejejin nenea teraaunu que, chaen leochaauru rai niha natiin tihane coina,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii beseta bitoaurera rai.

³⁹Nitohaneein Cana Coaunera Suujue raaururichaain esenetaeraauru cachaaurune quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuruane coina. Jaiti dede curuaanaanein Jesoso enoaihinana jaunte, esenetaeraauru rai suujue letoaene Cana Coaunera. Nii quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

**Jesoso coreniha ita caje
nelerucuruha cachaaurune**

⁴⁰Nii jaunte niritoha Jesosone jaun tabaauru:

“Acate nii turuha uha niicha jerecurei Cana Coaunera ere berane,” naauruhane jana,

⁴¹“Acate Curisitonera,” naacoauruha leeochoaurune janate, tabaauru jana:

“Inasiin jetao Calileea caje uriha Curisitone coalanaala. ⁴²‘Jerichane-jeinte curuaanaa inoaei Rabiri rijijieein Beleen cocoaichanein nereein Curisito, curuaanaa inoaei Rabiri ichoalanein nenea,’ naa Cana Coaunera Quiricha Inoaei cuhane natiin, Curisito nere Calileea cocoaicha,” naaure.

⁴³Niritiinte Jesoso coreniha cuu ita rohecaain ita caje nelerucure.

⁴⁴Tabaaurute mucuhin amaain caresero cuhane tenaa jerecure niqui, nete ichana nainene chunei.

**Jesoso esenetaaureniha
cocoainanacaihurine**

⁴⁵Nii jaunte, Jesoso colane turuha uuruha nii Teenforo beraihurera folisiaacurune jana:

“Chanuna mucuhin uhaeneeiche,” naain bajaauruha cuu nenea fariseoocuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihurine jana:

⁴⁶“Cha corenihana mucuhin uharichaanu joareein coreniha. Nihei chunei cacha irihane rijijieein erei,” naauruhane janate:

⁴⁷“Inae nachu inara netonai coritaate.

⁴⁸Esenetaauruha cana curuaanaacuru, fariseoocuru, naaonjoainurine coalanaala esenetaaiche. ⁴⁹Acaihanejin Cana Coaunera Ere coitucuruhi, Cana Coaunera jaolecuru cachaaurute esenetae,” naauruhane jana:

⁵⁰⁻⁵¹“Nainihe i joareein nere aonaelanaala, joareein: ‘Naojoainte ichae,’ naain, caohachaaain coitucuhelanaa, cacha casetecaacachene, niritiin aitoha cana quiricha inoaei cuhanene jaunne,” naa nii janotiin Jesoso rene turuha cunaa fariseo Necodemone janate:

⁵²“Ii tonaina Calillea cocoaicha neei. Nihei chunei Calillea caje ecocohin Cana Coaunera ere bera. Cana Coaunera Quiricha cuhane arihute coitucuhi,” naauruha leeochoauru fariseeocuru Necodemo rai janate, ⁵³nenajau cauha cuure nii cuu nenacaauru.

Ene cojoaelorohe

8 ¹Nii janate acaauru que janoriin, naain Oliboneein curuajaain nenea atane ucuuno cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso. ²Inae janohane janate naain Jerosaleeun cauha cue, coaiteen enacoaaunein cuu nenea Teenforo asaae enohane coina.

Nii janate rene turuhajeeuruha arajii cachaaurune jaun, nelauriaain relanajae Jesuso. ³Nii janate nejelau quicha que nicharatihane jana ene cojoaelorohe eruhin, mucuhin, tajiha turuaa uure, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera fariseeocuru. ⁴Nitohanein turuaainte, nii cuu nenacaauru cataaun tein:

“Naajoaain nejelau quicha ainane janana, caa ene eruhin mucuhin uhaacaanura cacha relaera. ⁵Cana Quiricha Inoaesi cuhanete laenaain cana rai rauhini tein letoaelu Moisesa, nitohaniha ene cojoaelorohe ne, sohin jaohacache ajeri que botosiine coina. “Tonaai jana ii,” ⁶naain bajaauere, nii ene sohin joaeratenaa jerenihane coulurujueeuruhane coina.

Nii janate acaauru tonoraelanaala notoroaain, biji couturi que atane laenaje. ⁷Nii janate cuu tonoranajae lanaala atane laenajiha biji couturi quene jana, cuu jeelai coaineenejeein bajaebajaecuruhana jaun, couturi michuriin:

“Niha cau leinjiin inara jana osa que lanaala, chabana baaso ichae lanaala nenea ne, nii ichoachaniha focoine

ajeri que,” ⁸naain coaiteen notoroaain atane laenaje biji couturi que Jesuso.

⁹Niritoha Jesusone jaunte, aihuru bana acaauru netonai baaso ichacuruhana jaun, acaauru suujua que tacaana jaun, coejeein, biinaa que ichoachaaain leinjihana leinjihanaain mituhin cauha cuure. Inae satiin mituhin amuuruha nii ene coulurujueurerana jaun, nii eneecha que jerajejeein neorihana jaun, ¹⁰nimichuhin nichauraaain:

“Aancaauruche icholuruaauruta. Ta ishohin ijiaohache chuneine,” naain nii ene caje bajaa Jesusone janate:

¹¹“Aiheicheta curuaanaa. Nihei casohin cajoahiche chuneita,” naa nii enene jana:

“Niheichu, canu niha natiin chatohanein chetein, ishohin ijiaonaa nainihaaunche. Inae caunichuche. Jiaonriha caa baiha coaiteen nosateichenera,” naain nii ene jiane Jesuso.

Cana rai chauratane cononeein niha Jesusone

¹²Nii baihate coaiteen cachaauru rai beebeje Jesuso:

“Canuna caa chauratane que nenacaauru cononeein neeunra. Quere esenetaerate ichaonaa tera cono siricheein. Chabana nocohenaanau amuhemuheriaain,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

¹³“Nohaneeicha. Ichaajenihane aitiinte aitohicha. Nii jaun chaque nelatihei nii aitohine jaanta,” naauruha fariseeocurune jana:

¹⁴“Caraajenihane aitiin aitocoaaunne niha natiinte, nelate quere. Canuna nii uhanuluna jaan jelai coitucuun. Jana inara coitucuheeiche. Niheichu canu cunajaanu coitucuheeiche. ¹⁵Nechu jataain Cana Coaunera coitucuneeichene jaunte, joaenreein inara suujua

cuaaichene jaun, joanreein ereeree-
quiche. Aanca chunei coulurujueri-
chaaun canu. ¹⁶Canu, cacha couluruja-
nunete, esinae rauhijiriin coulurujueno-
joinee ne, canuhacha jelai caitono
nenihana jaun, caletoaera Cana Inaca
aina aitocoounna jaun. ¹⁷Charijieein
teeinti 'Ita rijiitojoeein ereuruha
coroatajai coaraaurune, esenetaacache
nete ne,' naain aite inara quiricha
inoasi cuhane, nitohanein ichaqui-
chene caina. ¹⁸Nirijieeinna coaranein
aitoon, nii caletoaera Ofafe
cajiniichaain coaranein ne. Nii jaun
quesenetaachenetene," naa Jesusone
jaunte:

¹⁹"Aanca aihane nii chaca," naain
bajaauruhane jana:

"Cacoitucuneeichene jaun, Ofa
coitucuheiche. Cacoitucuhichene jana
nihanete, Ofa netonai coitucuriquiche,"
²⁰naain relanajae Jesuso, nii ita
taojiaauruhana jaan loreri Teenforo
asaae, nii coriqui teeuruha cachaaurune
jaaun neein. Niritoha Jesusone jaunte
mucuhin enoanaa jerecure. Nete
enoaaurene, jaiti nitohanein
teeuruhane jaan cojohinaca que
turuenihana jaun.

**"Nii cuhanune jaun cunaa
nainiheeiche," naa Jesusone**

²¹Nii baihate coaiten aitiin:

"Inae amuhanune baihate cariirijieri-
quicheein inacojoein. Nete inara osa
caau cauhacha neein oriquicheein, nii
cuhane jaun cunaa naineneichene
jaun," naa Jesusone jaun:

²²"Jerihanete raajenihane nesohin
nijiaonreein. Nii jaunte nii cunajaun
cuenerihacacheine que aite," naain ita
rai ereerecuruha Jorioocuruna jaun:

²³"Inarate, caa chauratane que
neiniquiche. Canuna jana, cana choae
caje nena neeinneeun. ²⁴Nii jaunte oha

curiquicheein osa caaun, canunein
nihanune esenetaeneichene jaun," naa
Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana:

²⁵"Chaneina jian," naain bajaauruha
Jorioocurune jana:

"Inae inara rai aitocoacaaun turuha-
nune caje coaunein. ²⁶Niha arajiin
erenaa inara rai quiicha beenei. Nii
caletoaerate rauhijiriin esinae aite.
Cauricho que aonacaunna jaunna
jerichanetoejin beebjejeun, caa
chauratane que neniquichene rai," naa
Cana Coaunera Calaohi Jesusone
²⁷janate coitucusichurene, "Naaonjoain
Cana Coaunera quete aitera," naain
coitucuurenihane jaun.

²⁸Nitohanein coitucuurenihana
jaunte:

"Inara araaineein nihanu natiinte,
enuha que ecuu canu nujuatein canu
chujuraa curiquicheein. Nii banate
Curisitonein nihanune coitucuhin,
casuujua caje rocihin aitenihanune
coitucuha curiquicheein. Acaihanejin
carelaa Ofa Cana Coaunera jaan que
aitocoaaunne coitucuha curiquicheein.
²⁹Chabana jelai caratirihei caletoaera
Ofa, niicha jerenohin ichacaaunna
jaun," ³⁰naa Cana Coaunera Calaohi
Jesusone jaunte esenetaaure arajiin
cachaauru.

**Jelai teein Cana Coaunera cacha, jelai
teein Moconajaera cacha**

³¹Nii baihate esenetaaurera Jeroocuru
rai:

"Rauhijiriin quere tonoraachenete,
canu ere tonoraera esinenein neriqui-
cheein. ³²Nii banate esinae rauhijiriin,
Cana Coaunera jerenohi coitucuhin
raotojoein jianacoo ichaonaa naineri-
quicheein," naa esenetaerauru rai Cana
Coaunera Calaohi Jesusone janate:

³³"Canacaanu foeratera Abaraun caje
coaunein nihein chunei fatoroon

canacaanu cailichaera. Inasiinte nii aitohine tocohaneei enene cuhaneeeicha ichoreniha jianacoo mituhin nerichaanu. Nechu jataaina inoaelu caje coauneein raotojoeein rohecaeraelanaala ichohacaanu,” naauruha nii esenetaaichuru Jorioocurune janate:

³⁴“Satiin quere tonorauruhite jataain mululuhin osa tabai aiha ne. Nii chunijiu cuhin nichotenea nainerihaain.

³⁵Cana Coanera Calaoheinein nihanune jaunte ne carai rauhi jianacoo nii osa caje inara mitaanune caina.

³⁶Canu nii caje jianacoo inara mitaanunete esinae rauhijiriin jianacoo mituhin neriquichein. ³⁷Abaraaunte chuhisi inara foeratera ne niqui, nete casohin cajaan jerequiche, quere esentaeneeichene jaun. ³⁸Carelaa Ofa najaan quena inara rai aitoon.

Charijieein teeinti, inara relaa inara inacana jaan ichaquiche, nii rijijieeina canu netonai caletooa Ofane jaa ichaau,” naa Jesosone janate:

³⁹“Abaraaunte canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

“Esinae rauhijiriin Abaraaun calaohi neeichene jana nihanetera, aichejetohlune rijijieein neriquiche inara netonai.

⁴⁰Nete esinae caletooa Cana Coaneranene que aitocooaunne coreniha casohin cajaan jerequiche. Chabana nitohanai que nerurujuanaa jeriheilu Abaraaun. ⁴¹Inarate aiha inara inacane rijijieein neeinche,” naa Cana Coanera Calaohi Jesosone janate:

“Coatiha unosinein nihaacaanu, Cana Coaneraachate canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

⁴²“Cana Coanera inara inaca niha netera, canu belaicheeiche, Cana Coanera caje uhin cau turuhin nihanune jaun. Coatiha casuujua caje coauneein cau uhin turuhaan. Cana

Coanera te caletooa. ⁴³Quere esenetana jereneeichene jaunte, caa inara rai aitocooaunne aonasineeine.

⁴⁴Moconajaerate inara inaca ne. Nii jaunte, caje nenea neeichene jaun niicha jereeicha ichaquiche. Nii Moconajaerate inoaelu caje coauneein soserejeen ne. Chabana rauhijiriin chaque irihe. Chaque irihanete nohane, nichaon nihana jaun, casaje nujaneen nihana jaun. ⁴⁵Esinae rauhijiriin aitocooaunna jaunte quesenetaeneeiche.

⁴⁶Chariji inara caje osaquiin nihanune coitucue. Chanuna esinae rauhijiriin aitocooaun natiin quesenetaeneeiche.

⁴⁷Cana Coanera cacha nequichenetera, Cana Coanera ere rautain aonaan tonorareeiche. Cana Coanera cacha neneeichena jaunte, Cana Coanera ere aohana jereneeiche.

Abaraaun ajinhate nesihane Curisito

⁴⁸Esinaete rauhijiriin osaoquicha-Samaria cocoaicha,” naain Cana Coanera Calaohi Jesoso cotaihuuha Jorioocurune jana:

⁴⁹“Nihei aansijieein nejein osaaohaun. Nechu acaihanejein Ofaacha jerenohin ichaain nihanune corenihate caansaine que ereeiche. ⁵⁰Coatiha, ‘Canuna caohacha cachaneeun,’ naain irihaun.

Curuaanaaneente caeteein ne Ofa.

⁵¹Esinaena rauhijiriin aitoon, quere tonoraerate chabana nitajenaachara nejeen nereen,” naa Jesosone janate:

⁵²“Esinaete osaoquicha. Inasiinte Abaraaun, satiin Cana Coanera ere bera inoaesihuru, naajoaihunru inae oosichuruhalu inoaelu natiin, chere tonoraeraacha nitajenaachara nejeen neeurureta.

⁵³Abaraaun amurijiriinna neree iite. Inae ohane jana ohacoaauruhalu Cana Coanera ere bera inoaesihuru netonai natiin. Chaneena jana ii neree,” naauruha Jorioocurune janate:

⁵⁴“Canuna inara curuaanaa caohati neeun,’ naain irihanune caohacharihei. Nete caque: ‘Caate acaihanejein canu calaohine. Nere tonoraauche,’ nae Ofa Cana Coaunera. ‘Cacoaunera,’ naaiche niqui. Nete ⁵⁵coitucujueneeiche. Canune laen coitucun. Inara rijijieein casaje nichaaunnena, ‘Coitucuhaun,’ nareeun. Esinaena rauhijiriin caraaje-nihane coaracaunna jaun, nere tonoraain caletoaana jaan ichaaun. ⁵⁶Inara foeratera Abaraunte, cau chauratane que catohaneein tururichaaunine coitucue. Nii jaunte inae ena cau turuhanune jaun corojeein rachoojoe,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte:

⁵⁷“Inasina saoquichoonca jaanacaaine coalalanaala, canacaanu foeratera Abaraun coareei,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesoso rai Jorioocurune jana:

⁵⁸“Aihanu. Esinaena rauhijiriin aitoon. Inae inoaeluna Abaraun ajiniha nesiha neeun canu,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun, ⁵⁹ajeri mucuutaure, que botosihuruhane coina. Ajeri mucuutaauruhane janate, jianatoroaain acaauru cataan cuhin, Teenforo caje mituhin amue.

Maosa rautaa Jesusone

9 ¹Amuhemujuena jaunte leinjiin cacha maosaneein nejanoanaa coare Cana Coaunera Calaohi Jesoso. ²Coaraane janate:

“Chanuna maosaneein nejanoae caa cacha. Rai fojiaraauru osa caun nenihane, rai nosa caunna,” naain Jesoso caje bajaacaunune janate:

³“Aihei, coatiha nosa caun nihei. Niheichu fojiaraauru osa caun nihei. Cana Coaunera ichanohi coaraa cachane coinatae catohaneein nejanoae. ⁴Inae caletoaeraacha icharatee ichacaunnete

ne, nainichaaunne chojataa. Inae caa baiha nainerihaaunni. ⁵Cau chauratane que nihanune quena, chauratane cononeein neeun,” ⁶naainte, atane choaae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, itacariin nii maosa nota rujuaain:

⁷“Inae laaenra, taa necaajoanaa najaan Silohe inota culeenihura,” naa Jesusone jaun, cuhin culeecane caje turuhane janate, inae conoe nii maosa nota. (Silohe nanaate, Letono nanaa ne.)

⁸Inae nerautaa jana coaraante: “Caana lauhajelauhajein coriqui bajanajaaoca,” naain ita caje bajaaree nii laurijiracuru- nii jauriaa nitohaneein coaraauru.

⁹Niritiin ita caje bajaante:

“Aca chujianrana,” naauruha tabaaurune janate:

“Aca nihane coalalanaala. Tocohaniha chuhisi niqui, nete aca nene,” naaure leeochoauru.

Nii janate raajenihane:

“Acaneun chujianrana,” naa raajene jaun:

¹⁰“Inasina jana enene conoe inota,” naain bajaauruhane janate:

¹¹“Nii leinjiin cacha- Jesoso neein curuajaain nenaate, atane choae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, tucuaacain canota rujuaain: ‘Inae laaenra, necaonjoanaana jaaun Silohe culeenihura,’ naain caletohana jaun: ‘Ai,’ naain culeecaunne janate, inae conoe caa canotara,” naain bihane janate:

¹²“Aanca chaen nii cacha,” naain bajaauruhane janate:

“Jm, jm, jm. Aancachaainti. Coitucuhaun,” nae nii maosa nerautanaa.

Nii nerautanaa maosa caje bajaauruha fariseeocurune

¹³Nii janate nii maosa nerautanaa amaauruha fariseeocuru renene janate:

14-15“Inasiinte enene conoe inotata,” naain cotaain bajaure fariseeocuru nii cacha caje, nebetacanaa janonaa bana atane choae lune churutaain biji couturi que laculacunejeen tucuaacain nii maosa nota rujuaain, rautaa Jesosone jaun. Bajauruhane janate:

“Itanicha que canota rujuarujuariin culeeratihane jana, culeecaaunne janate inae conoe canotara,” naane janate:

16“Cana Coaunera caje nena nihei nitohanai cacha, amihaniha nebetacanaa janonaa banana jaun,” naauruha tabaaurune janate:

“Inasiinte Cana Coaunera tocohaneein ichaa natiin, osaona nihane nitohanai ichanaa nainerihei bajiaa,” naauruha nii leeochoauruna jaunte, ¹⁷coaiteen enacoauneein:

“Tonaai jana ii, nii ichautaera cacha que,” naain bajaauruhane jana:

“‘Jerihane acate Cana Coaunera Ere berane,’ naanu canu,” naa nii nerautanaa maosane janate, ¹⁸esentaarene. Esenetaaurenihana jaunte, fojiaraauru caje bajaure:

19“Caana inara calaohineein maosaneen nejanoaa. Inasiina jana enene conoe rai nota,” naain bajaauruhane janate:

20“Aca chujian, acate canacaanu calaohi maosaneen nejanoanaa ne. ²¹Inasiin chaaiti conoe enene rai nota. Niheichu nii rautaera coitucuhaacaanu. Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coalanaala. Acate naine raaje bihane,” ²²naure nii fojiaraauru, Jorioocuru curuaanaa coasilha. “Acate Curisitone,” naain iriha chuneine, “Cau sinacoca asaae enohane jererihacacheein,” naauruha nii Jorioocuru curuaanaacurune raotojoein coitucuuruhana jaunte: ²³“Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coalanaala. Acate naine raaje bihane,” naure nii fojiaraauru.

24Nii janate coaiteen nii maosa niicha rautain cotijiain:

“Esinaen rauhijiriin beeu, Cana Coaunera notaracae. Osaotoha nii cachane coitucuhacaanu,” naauruha Jorioocuru curuaanaane janate:

25“Osaotoha nii cachane coitucuhaaanu canu. Acaihanejein maosa nihanune caje, inae enene conoha canota neeinchana coitucuujeueun,” naane janate:

26“Chatohaneinte chete nitohaneein conoha inotane coinata,” naain bajaauruha coaiteenne janate:

27“Inaera inara rai aitoonaa.

Chatonaaina nenacaen bereeun. Chanuna coaiteen enacoauneein inara rai bihanune jerequiche. Jerihane inara netonaite nere tonorana jerequiche,” naane janate:

28“Iite laaen nii cacha ere tonoraa. Canacaanuna jana, jelai teein Moisesa ere tonoraacaanu. ²⁹Moisesa aina iriha Cana Coaunera neeichana coitucuhaacaanu. Jana nii cacha coitucuerai caoachanainejeen. Chacaje chaaiti ecoonane,” naain nii maosa nerautanaa cotaicha rijitucuruhane janate:

30“Tara canota tihane caje coitucuhichene. Niheichu: ‘Naaajoain cajete uhe,’ naain coitucuhcheeiche. ³¹Cana Coaunera baja osaaonaaurune tonoraeniha Cana Coaunerane coitucuhacaanu raotojoein. Acaihanejein nere tonoraain niicha jerei ichaain nena cacha bajaanete coroatajane Cana Coaunera. ³²Nihei chunei, inoaelu caje coauneein nitohanein maosanein nejanoaa leinjiin cachane jana nota cono tera. ³³Cana Coaunera caje unaa nenihane noote catohanai ichare,” naane janate:

34“Osaotiin nejanoaaina jaun noote canacaanu relanaa jerecita,” naain nii maosa sitaure ita taojiaauruhana jaan loreri caje.

35Inae nii maosa sitaauruhane coitucuurin, coaraa cuha Jesosone

janate que taca uhe. Nii jaunte caje bajae:

“Cana Coaunera Calaohi esenetaaina,” naain bajaane janate:

³⁶“Eenje. Carai beeuna, rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi nihane coitucuhin esenetaera Curuaanaa,” naane jana:

³⁷“Canuna acaneeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate, ³⁸nacatiha neseonraain:

“Esenetaanura Curuaanaa,” naane janate:

³⁹“Canuna caa chauratane que turuun, maosacuru niha natiin, conoha rai notane coina. Jana, notaa nocoetona-caauru maosaneein nihane coina,” naa Jesosone janate, ⁴⁰cuu aonajeuuruhana jaun:

“Canacaanu netonainoona maosaneein nihacaanu,” naa tabaauru fariseeocurune janate:

⁴¹“Maosa neeichene, caseteco coariheicheein osa coreniha niqui. Nete, ‘Itolere canacaanuhacha ichai coaraain coitucuhin ichacaanne jaun maosa nihaacaanu,’ naaichene jaun, caseteco coaraa curiquichein nii coreniha,” nae fariseeocuru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

“Chariji teeinti, acuujuu edaa enoe. Niite asijiauto ne,” naa Jesosone

10 ¹Niritohane baihate: “Esihaena rauhijiriin aitoreeunni. Carenero ucuha acuujuu edaa enoite asijiauto ne. ²Jana, rauhijiriin nacuujua cuhane enoite beraicha esine ne. ³Acuujuu beraichate, janone acuujuu joracaain, enohin curuaacuru curuaacuru que curuaatein, nii carenerocuru cotihacane tajiha uure, acaauru beraicha nihane ere coitucuuruhana jaun. ⁴Nitohaneein cotihanajaain, inae saain mituuru jana, acaauru ajiniha

cuujihane jana, caajije cuure nii carenerocuru, acaauru beraicha nihane coitucuuruhana jaun. ⁵Jana nejelau cotihanaacanete, que janoriin soroore, nejelau ere nihane coitucuuruhana jaun,” ⁶naain niqui relanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuuruhane coina niqui. Nete, “Naaonjoain quete aite,” naain aonaain coitucuurere.

Cachaauru corenihate oha cureein Jesoso

⁷Nii jaunte, rauhijiriin aonacuruhane coina:

“Leinjiin canuhachana jianacoo cache mitaeranu que nena neeun. Cacolane cana Inaca Cana Coaunera rene turunaa nainihe chunei. ⁸Nii jauriaa cajiniha unacaaurute, nechu jataain cache coritaeraaunu que unacaaurulu ne niqui. Nete, nere tonoraarene cacoitucueranuuru cachaauru. ⁹Leinjiin cacorenihachate naine, cana Inaca Cana Coaunera bijiu tacaain aina neeichene. ¹⁰Arajiite inara curuaanaaneein nena jere, nechu jataain nohanein inara coritaain. Acaauru esenetaain, acaauru ere tonoraeraaurute caoachanaanejeein nitajih cuurueein. Canuna turuun, raotojoein rachoojoein cha latelanaala Cana Coaunera aina neeichene coina. ¹¹Canuna esinae rauhijiriin inara curuaanaanu que letononeein neeun. Nii jaunna oha cureeunni satiin canu cachaauru coreniha, nabana necairichaauruhane coataa, satiin quere tonoraain esenetaerauru, necairichanaa coaraelanaala rauhijiriin Cana Coaunera aina nihane coina. ¹²Nii curuaanaa neein nena jereraaurute, nechu jataain core coinaacha aihuruhana jaun, niha acaauru aina nejeratein acaauru coineterane, cachaauru jaohin ratiirin sorooruhane acaauruhacha mucuhin

sooruhane, cajihaneein ita caje riaeaneure. ¹³Nitohaneente rai cachaauru ratiriin soroore, nechujataain curuaanaa neein nenaajerecuruha core coinana jaun, coaraain cuu nainauruhane coina. ¹⁴⁻¹⁵Canunajian nenacaen caohacha nejeein curuaanaanein neeun. Charijjeein teeinti cacoitucuhiche nii rijijjeeina Ofa coitucuun. Nii rijijjeein inachu, canu cachaauru coitucuun. Jerichanejeein techu coitucunajaanune rijijjeein cacoitucuure. Canuna canu cachaauru coreniha caraajenihane neteein oha cureeunni. ¹⁶Nihachu naain nejelau canu cachaauru, cotihanaacaun nete ne, ita aina inara tihanune coina. Cotianaacaun nete, quere tonoraain uuree. Inae nitohanihanena leinjiin canuhacha inara curuaanaa neein niha cureeunni, nitohaneein ita aina inara tihanu ne.

¹⁷Nere tonoraain caletoaana jaan ichacaunna jaunte, jataain caoelai cana Inaca Cana Coaunera. Nii corenihana caraajenihane netiha cureeunni, casohin cajaanuruhane coina, nena ichanaa cureeunni. ¹⁸Canu jerenihanune, nihei chunei casohin cajaanaa nainerihei. Nena caraajenihane netiha cureeunni, nitohanihanune coina caletoa Ofa Cana Coaunerana jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso. ¹⁹Niritoha Jesosone esenetaeraauru Jorioocurute, nii esenetaauruhichuru caje nejelau neleruhin neeure. ²⁰Niichurute:

“Chanuna caa osaonaa nechujaa jaeloroheneein nena cacha ere tonoraare,” naaure tabaauru itarai.

²¹Nii jana nii esenetaaurerate laaen:

“Osaocane noote caritiin erere. Chasiina jana osaocane maosacuru nota cono tere,” naaure ita rai nejesinajeein.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso raureniha Jorioocurune

²²Inae elohena nihane janate, Jerosaleeun ita taojiaain nii loreri inoaei Teenforo besaute beseta bitoaaure Jorioocuru. ²³Nii jana nii Teenforo coonri seeonjoan- Salomoon curuaa siriin nena asaa amuhemuheca Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana ²⁴curuaacotaain, acaauru cataaun teteriin:

“Cha carajana ereree ii coitucuhacaunune coina. Rauhijiriincha letonoanein eree, esinae Curisitoneeine,” naauruha Jorioocurune jana:

²⁵“Inae bihanulu. Nii jana quesentaheeichelu. Inae caletoa Ofana jaan ichacaun inara notaraca. ²⁶Nii coaraqiche niqui. Nete jauriaa aitocooaunne tocohaneein canu cacha neneichene jaunte, caje nainaan quesenetaeneiche. ²⁷Coitucunajaan nihanune rijijjeein techu, cacoitucuhin quere tonoraain neeure canu cachaauru. ²⁸Canuna acaauru rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teeun. Chaaelai janonaa bananeriaain nitajeeuruhane. Niheichu chaen cacaje rulunajaera. ²⁹Satiin curuaanaacuru curuaanaa Ofa Cana Coaunera carai tenajaana jaun, nihei chunei cacaje rulunajaera. ³⁰Canuna, Ofa aina leinjiin Cana Coauneranein nihacaanu,” naa Jesosona jaunte, ³¹ajeri mucuutaare Jorioocuru, que bodoosihuruhane coina.

³²Nii jaunte: “Itolere caohachana ichaun satiin coarajeichene notaraca, Ofa letononeein. Chatohane corenihana nitoanein ajeri que canu bodoosicheeiche,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

³³“Caohacha ichaaine coreniha ajeri que ii bodoosiriahacaanu. Cana Coaunera niha nocoetiin, Cana

Coaunera rohecaaina jaunna ichana jerichaanu. Cana Coaunera niheeli. Raujiaain cachaneein natiinte Cana Coaunera niha nocoetohi,” naauruhane jana:

³⁴⁻³⁶“Inarate casohin cajaanaa jerequiche, ‘Ofa cana Inaca calaohi nichaaun,’ naanune coreniha. Chaaen techu nii coreniha, ‘Ofa cana Inaca Cana Coaunera rohecaaa,’ cacoeiche, Cana Coaunera chujian raajenihane, ‘Canu calaohichuru’ naa inoaelu ichaue-naauru rai, rai quiricha inoaesii cuhanena jana, esenetaaichelu satiinina jaun chujian, caa chauratane que caletooa Ofa cana Inaca, niicha jerenohi ichacaanne coina natiin. Inasiina Cana Coaunera rohecareeun, ‘Ofa Cana Inaca calaohi nichaaun,’ naanune coreniha. ³⁷Ichaa Ofane tocuhaneein cha ichaenihanune coa canu esenetaache. ³⁸Aihane jaun, canu esenetaeneichene nihanatiin, nii canuhacha ichai coaraain esenetaaichene ne caohachae. Nii ainate canu aina niha Ofa Cana Coaunerane jana, canu rai Calahineein aina nihanune esenetaaichene caohachae,” naa Jesusone jana,

³⁹coaiteen mucuhin amanaa jerecuruhane jana, acaauru que janoriin amue Jesuso.

⁴⁰Acaauru que janoriin amuhinte Jorodaan jerau cauha cue. Nii jauriaa cachaauru coujunacatihalu Joanna jaaun turuhin cuu ne. ⁴¹Nii janate rene turuha uure arajiin cachaauru. Cuu turuhin coaraain:

“Esinaete chuhisi rauhijiriin aite Joaan, caa cacha que. Niicha ichai ichaain cana notaaca Jesusone rijijieein cana notaacane que airijiinte, esinae rauhijiriin aitohane tocuhane,” naainte ⁴²Jesoso esenetaaure cuu nenacaauru cachaauru.

Oha Lasarone

11 ¹Naain Betaniau coroatajai baihuru aina nenea Lasaroneein curujai jetaote, banejelanaala cunaite.

²Marata, Mariha, naa nii baihuru curuaa. Nii Marihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia choaae erene jujui jataain coreti chorohin, couturiji que jacoraera ne.

³Nii jaunte cunaitiha nii acaauru cona Lasarona jaun, “Cunaitiha iicha belaaicha curuaanaa,” naain Jesoso rai berateeure.

⁴Nii jaunte Jesoso rene turuhin beeuruhane jana: “Coatiha nii cuaaetoha nii cunai caaun orihaain. Cana Coaunera coitucuhin, ‘Caohatoha Cana Coaunera Calaohi,’ naain Cana Coaunera Calaohi coitucuuruha satiin cachaaurune cointe cunaite nii cacha,” naainte cuelanaala cuu coroata janohin ne Cana Coaunera Calaohi Jesoso. ⁵Nii baihuru aina curataain belainaca natiinte ⁶“Cunaitiha Lasaro,” naain berateeuruhane jana. ⁷coroata janohi cuu nihane baiha:

“Chajaauchete coaiteen Jodea cunichaache,” naa Jesuso, aina nerelanaa nichaanune raine janate:

⁸“Jaitinootera carajaje, ishohin ijiaonaa jerecuruha Jorioocuru, ajeri que ii bodoosiine. Nii atiin inachura coaiteen ucuaae cunaa jereeite cacha relaera,” naacaanune janate:

⁹⁻¹⁰“Tana, cojoanonaateein caletooa Ofa Cana Coaunerana jaan ichacaanune nihane coitucuhichene. Ichaenihanune, canuhachana baasoneein nedareeunni,” nae Jesuso.

¹¹Nii baihate: “Siniha cana belaaicha Lasaro, nocola inae nocola curichaaun,” naa Jesusone jana:

¹²“Aihana jaunte chujian, sinihana jaun nerautareein,” naacaanu. ¹³Esinae

sininaa que jecha aite naacaanuna jaunte,

¹⁴rauhijiriin: “Inae oha Lasaro.

¹⁵Caoacha quete cuu nenihanune jana ai. Inae laaen jataain quesenetaa curiquicheein,” naa Jesusone jana:

¹⁶“Chajaauchete cana netonai aina cunichaache, aina jiniiquiin ohacachene coina,” nae nii Tomasi canacaanu rai. (Nii Tomasite curuaateeuere Fafione neei, fafione nihana jaun.)

**Onaa ichateein, rai ichaonaa tera niha
Cana Coaunera Calaoihi Jesusone**

¹⁷Nii janate Betaniau turuha Jesusone jana, inae jena janoha atane neruujuene beeure. ¹⁸Saaneein itaraeniha

Jerosaleen caje nii Betianie jaunte, ¹⁹tajiha caje turuhacoaure Jorioocuru, nii onaa cacha baihuru Marata, Mariha, naaonjoain suujua nunaauruhane coina.

²⁰Nii janate turuelalajeein tajiha uujiha Jesusone coitucuuriin que tacaa uhe Marata. Jana, Marihate, loreri asaee nedae.

²¹Nitohaneein cuhin Jesuso que tacaain: “Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata curaanaa. ²²Nete, chaelai bajaachene ichei tiha cureeinche Cana Coaunera,” naa Maratane jana:

²³“Ichanaante coaiten nichaura-reeinche,” naa Marata rai Jesusone jana:

²⁴“Eenjeen airichaaanche chuhisi. Inae besautiha cana janonaane banate, coaiten ichanaain ichaoha cuurureeinche oonacaauru niquicha,” naa Maratane jana:

²⁵“Canuna onaa ichateein, rai ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaana jaan teraneeunche. Quesenetaerate, ohane niha natiin ichaoha cureeinche. ²⁶Satiin jaiti ichaohin nenacaauru quesenetaanete, ohane niha

natiin, chabana nitajenereeinche. Caa caitoonjoan esenetaaichena,” naa Jesusone jana:

²⁷“Eenjeen, iite Curisito neein- Cana Coaunera Calaohineeinchene esenetaanuchera. Iite caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei ineinchera,” nae Marata.

Lasaro atanebana choae chanaa Jesusone

²⁸Niritohane baihate, nocoasai Mariha cotihaca cue Marata. Rene turuhinte: “Taute turue cacha relaera. Ichotijiaeratiha jaunna ii cotihaca uun,” naa Maratane jana, ²⁹luhecotariin nimihuritiin Jesuso coaraa uhe Mariha. ³⁰Nii janate nii ratiriha Maratana jaau jelaiha ne Jesuso, jaiti nii neseu turuelanaala. ³¹Luhecotariin nimihuritiin uha Marihana jaunte caajie uure nii loreri asaee aina neein suujua nunaa nenacaauru Jorioocuru, “Naain atanebana choaae jecha inaderaa cue,” naain niqui caajie cuure nii Jorioocuru.

³²Nii janate Jesuso rene turuhin nacatiha neseonraain:

“Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata Curuaanaa,” naain ³³chanaa Marihane jana, aina chanaauruha Jorioocuruna jaun, jataain inaderaain:

³⁴“Chu atane rucuhecure,” naain bajaa Jesusone jana:

“Nota taute atane rucuhecerera Curuaanaa. Chajaautejian coaanicha,” naauruhane jana ³⁵chanae Jesuso.

³⁶Nii jaunte: “Jataainte coinadera,” naaure Jorioocuru tabaauru.

³⁷Nii jana leochaaurute jana: “Tajian caa cacha, maosa nota cono tihalune. Tajian jana naineriha chaelai ichaa oheniha Lasarone coinane,” naaure nii leochaauru Jorioocuru.

Oo caje ichanaa Lasarone

³⁸Nii jaunte atane bana rohan turuhin, coaiten inaderae Jesuso. Ajeri jachu

cuhane ita rucuhecuruha Jorioocuru, jelai ajeri que fuhina jaun:

³⁹“Joracaauche,” naa Jesosone janate:

“Inae jerihane nirinichache cacha natiinta. Inae jena janohache aiha cachane natiinta Curaanaa,” naa nii nijiaonaa cacha bai Maratane jana:

⁴⁰“Inaera ichei, ‘Esenetaaichenete Cana Coaunera ichanohin caohati coaariquicheeincha,’ naain ichei aitoonchena,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana ⁴¹⁻⁴²joracaauruhane jana, dede coarajeein:

“Nariha Ofa, ii bajaanune sатиin quiicha bajanojoin tenajaaqui bajaanune naineeine coreniha. Nii jaunna ichei aitoon, aonacuruha nuricho que cau nenacauru cachaaurune coina, aonaain esinae rauhijiriin ii caletohaine esenetaauruhane coinara Ofa,” naane ⁴³baihate:

“Lasaro, mituu nii lai caje,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiaine jana, ⁴⁴tajiha conara tijianeein mituha uhane jana: “Batuhichuchete jianacoon mituhine,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁴⁵Nii ainate Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaaure le lauriin Jorioocuru, nii Mariha corianiha cunacaauru.

**Jesoso mucuuruhane rai
neuruha fariseeocurune**

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁶Nii jana, acaauru tabaauru jetaote turuhin biha cuure fariseeocuru rai.

⁴⁷Nii jaun jetaote itataojiaaure fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, saain cocoainanacaihuri nii que ita rai ereereecuruhane coina. Nii jaun jetaote ita rai:

“Inae itolere ichaa nii cacha. Inasirihacacheta. Maosacuru rautaain, onaa ichatein, lenone faain, itolere

ichaa inae. ⁴⁸Naajeein inauheneicha coarajihacachenete, esenetaacoaauruha sатиin cachaaurune, cana cairichaaurrein Romanocuru rai cocoainanacaihuri. Cana raite caa ita taojianaana jaan loreri Teenforo chamuhitiin cana cairichaaaurure,” naaure jetao Jorioocuru curuaanaacuru.

⁴⁹Nii jana jetaote, cuune leinjiin Caifasinein curujajaan batirichuru curuaanaa. Nii jetaote:

“Joareeinte ereereequiche. ⁵⁰Nita coitucuhichene, cana caohachanu que tejian oha cureein nii leinjiin cacha, nabana necairichanaa coaracaache sатиin Isaraeli cocoaicha nichaachene coataa,” nae jetao acaauru rai nii Caifasi.

⁵¹(Coatiha suujua caje coauneein rocohin aitohi nii Caifasi. Nii ajaana cuhane batirichuru curuaanaa neein nihana jaunte coroatajane Cana Coaunera, nabana necairichaa Jorioocurune coataa oha curichaain Cana Coaunera Calaohi Jesosone que aitohane coina. ⁵²Coatiha Jorioocuruhacha coreniha oha curihaain niqii. Sатиin chauratane sacutaain riaanein nenacauru Cana Coaunera calaochichuru jitariin taojiaane coinete aicheein.) ⁵³Nitohanein oo caje Lasaro ichatihane caje coauneente, Cana Coaunera Calaohi Jesoso que necosuujaaure Jorioocuru rai cocoainanacaihuri, sohin jaoruhane coina.

⁵⁴Nii jaunte Jorioocuru rai cocoainanacaihuri rai ecocoelanaala nii Jodea batane caje mituhin naain Efaraaiun cue Jesoso. Cacha areroo rohan nena neseu Efaraaiun cuhin cuu ne, canacaanu aina.

⁵⁵Fasocoa cataihajeein, neseuru neseuru caje naain Jerosaleeun cuhajeeure, acaauru necoaauna rijijieein naunatajaain, necaonjoaain jatoroaain

Fasocoa beseta bitohauruhane coina.

⁵⁶Nii Jerosaleeun turuhinte cuu cajianein Jesoso ariirijieure. Cuu nena ita taojiahuruna jaan Teenforo asaae ita taojiaain:

“Beseta bitohanacha urichaa,” naain itacaje bajaare, ⁵⁷“Chunocoha, ‘Cuute ne,’ naain coitucuhane, beeinete mucuhin raeratihacaanu,” naauruha fariseeocuru, batirichuru curuanaacuru, naaonjoainurine jaun.

Jataain Jesoso belaiha Marihane

12 ¹Saota janonejeein lanajeeca Fasocoa janonaane janate, nii oo caje niicha ichtatei Lasaro coaraa cue Jesoso naain Betaniau. ²Nii janate cuu beseta bana rijijiein Jesoso coroaateure, raaoti lenone que. Lasaro bai Maratate, acaauru rai lenone lauriae.

³Nii jana litoro cataaun uujoaain erene jujui coreti uhaain, que Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia rujuaain, couturiji que jacoraa Marihane jana, juujijiaain bijiihaque nii loreri asajai.

⁴⁻⁵Nii jaunte: “Chanuna nichata fashai janonei amihanena core tocohanein necoretelanaala aihure, cairichaihuri coroatajanenarichaa,” nae nii canacaanu lechoonca coroataja Simoon calaohi Jodasi Isacariote, nii Jesoso coulurujueranu. ⁶Coatiha esinaae rauhijiriin cairichaihuri coroatajanena jerihane caaun aitoi. Asijiautonihana jaunte aite, nech jataain aca nii coriqui raane jerena caaun. Aca canacaanu coriqui beraichanein nihana jaun raotojoein basijiauhane coinete aite.

⁷Niritoha Jodasine janate: “Coa roheca. Cajabereero rucuhacuruha najaannu que niicha rucujuei nihana jaunte ichae. ⁸Cairichaihuri coroatajana jereinete, nereein inoaenlu

netojoein arajiin cairichaihuri. Coatiha inoaenlu netojoein cau nerinaaunni inara aina,” nae Jesoso.

Lasaro sohin jaonaa jerecuruha Jorioocurune

⁹Nii baihate, Betaniau niha Jesusone coitucuruin coaraa cuure Jorioocuru. Coatiha acaacha coaraa aihuruhi. Lasaro- nii oo caje niicha ichtatei coacuruhane coinane maajeente aihure.

¹⁰Nii jaunte ita suujua rijitoejin, ita suujua tacaain, “Chatohaneinte acaentonai sohin jaonaaneeineta,” naain ¹¹nii Lasaro netonai que necosuujuaare batirichuru curuanaacuru. Ohane jana ichtaitha Jesusone coaraain esenetaauruha le lauriin Jorioocuru, acaauru jianeinna jaun.

Jerosaleeun turuha Jesusone (Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹²Nii janate Jerosaleeun cuhacoaare arajiin cachaauru, Fasocoa beseta bitoaa.

Nii cojoanoote turuha urichaa in Jesone coitucure. ¹³Nitohanein coitucuhinte, elele alo saajiiin amaain que taca cuure. Que tacaain: “Caohacha quete uhicha- canacaanu coroatajaneraunu que Cana Coaunera letono. Cachuura,” naain, “Caa Cana Coaunera letono belaihuruhine itolere cachaauru. Caa Isaraeli Curuanaa Rey belaihuruhinera,” naain, ehequiin corojeein Jesoso raure. ¹⁴Nii janate cabario tocohanein nena boro ichoaae iniin laulauquiin turuha uhe Jesoso, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohanein:

¹⁵“Coa coasichachera Jerosaleen cocoaichacuru. Coaracuche, boro choaete laulauquiin turuha ureein

inara Curuaanaa Reycha,”
naa Cana Coaunera Quiricha Inoasesi
cuhane tocohaneeinte turuha uhe
Jesoso.

¹⁶Nii janana caoachanae netojoein
aonajihacaanu aina nerelanaa
nichaanune. Nii baiha inae dedeeu cuha
Jesosone janate, canacaanu suujuau
neeorite, niriitiin aitoha Cana Coaunera
Quiricha Inoasesi cuhanene tocohaneein
aihane coaracaanune jaun.

¹⁷Oo jana nii Lasaro ichtatiha Jesosone
coaraauru cachaaurute nii leochaauru
rai beeuruhana jaun, ¹⁸nitohanein
onaa ichtatihane coitucuuruhana jaun,
Jerosaleeun turuha Jesosone jana, que
taca cuure. ¹⁹Nii janana coarajena-
jaain: “Inae coaraquiche. Inae cha
chana nainihaacacheta. Coaracuchera.
Saainte aina cuurera,” naain ita rai
ereerejeeure fariseeocuru nejesinajeein.

Jesoso arihuruha Curiecocurune

²⁰Naain Jerosaleeun cuhin Fasocoa
beseta bitoha cunacaauru aina
cunacauru ²¹Curiecocuru tabaaurute
Jesoso aina nerelanaa Ferifi rene
turuhin: “Jesoso coana jerichaanura
curaanaa,” naaure. (Nii Ferifite Calileea
batane que nena Betesaaida
cocoaichane.) ²²Nii janate Aandersi rai
bihana jaun, jiniiquiin cuhin Jesoso rai
biha cuure. Jesoso rai beeuruhane
janate:

²³“Inae laen ecu tiha ohanune
cojoinaca. Canuna inaraacha cohajei
cachanein neeun. Ohanune baihate
satiin curuaanaacuru curuaanaa niha
caenoaa cureein Ofa Cana Coaunera,”
nae Jesoso. ²⁴Niritiinte, “Esinaena
rauhijiriin aitoon. Charijjeein teinti
lecuhejeein temueraeniha arosone,
omaroelanaala jerichanejeein ne. Jana
atane choaae naluhane, omarohin
arajiin inacaain nefae. ²⁵Nii rijijeein

techu ne cacha netonai. Niicha jereicha
ichaa cachanete, temueraeniha ne, aiha
arosone rijijeein jerichanejeein ne.
Nirijieeinte, nechu jataain joareein
niha cureein. Jana cha que casilanaala
Cana Coaunera jerenohi ichaa
cachanete, Cana Coaunera bijiu taca
cureein. Jana, ainihanete nitajiha
cureeincha. ²⁶Quere tonorana jerera,
quere tonoraaine. Nii quere tonoraerate,
nii cuhanune jaun niha cureein caniha.
Chaen techu, quere tonoraera, Ofa rai
coroaenacai ichareein,” nae Jesoso.

Orichaaaine biha

Cana Coaunera Calaohi Jesosone

²⁷Nii baihate: “Nererojoecaa jataain
casujua. Chatohanerihanu coaetaata.
Nihei, ‘Cacorataaneu Ofa, casohin canu
ateinaauruhane coataa,’ naain erenaa
nainihaun, nii coina cau turuhanune
jaun,” naane baihate, ²⁸“Ofa, coaiten
iicha ichana jerei ichaain caa cachaauru
notaacu, aihute coaraain, ‘Caohatoha
Cana Coaunera,’ naaurumiin satiin
cachaauru coaraaincha,” naain Cana
Inaca Cana Coaunera bajaa Jesosone
janate dedeeu tonii:

“Inae ichacaun cacoitucuuruhane
coina. Inae coaiten icharichaanuni
coaraain canu nichaanune coitucuu-
ruhane coina,” naain toni dedeeu. ²⁹Naa
dedeeu toniine jana:

“Arara jecha,” naaure nii cuu neein
aonajeeurera cachaauru. Nii jana
tabaauru: “Cana Coaunera letonote
aite,” naauruhane jana:

³⁰“Coatiha canu rai aitohi. Aonaqui-
chene coinete inara rai aite. ³¹Inae
chauratane curuaanaa Moconajaera aina
jaoleneein neeururichaan inae Cana
Coaunera coitucuuruhi. ³²Inae ecuun
coroso que nihanunena, satiin quesene-
taaurera raa cureeunnicha,” nae Cana
Coaunera Calaohi Jesoso. ³³Niritohane

ainate, “Naonjoainte oha cureeincha,”
naain coitucuure satiin cachaauru.

Niritoha Jesosone jaunte: ³⁴“
‘Onaachara nejeeinte nirijieein niha
cureein Curisitora,’ naa canacaanu
quiricha inoasesi cuhane natiin, chatoha-
neeina coroso que ecuun nere nii
cachaneein nejanohanaa. Charijina nii
cachaneein nejanohanaa ne,” naauruha
Cana Coanera Calaohi Jesoso rai jana:
³⁵“Canuna cache cononeein neeun.
Basijiin reintiarinne inara aina
neeorihun. Quesenetaauche, inae inara
ratirihanune, nocohenaanu nitajeei-
chene coataa. ³⁶Cau jaiti nihanune
cojoataa quesenetaauche, canu
cachaneein neeichene coina,” naane
baiha jianatoroain acaauru caje naasi
Cana Coanera Calaohi Jesoso.

Jesoso esenetaaurenihia Jorioocurune

³⁷Itolere maosa rautaain, onaa
ichateein, lenone faain, naojoaan
acaauru notaracae Jesoso natiinte,
esenetaaurene Jorioocuru.

³⁸Inae niritiin laenaain bialu inoaelu
Cana Coanera Ere bera inoasesi Isaihasi
najaunte, nii laconaa nainene:

“Cha canacaanuhacha
beebejei esenetaete
curuaanaa,”
naainte:
“Chariji jana iicha ichai
coaraain esenetaete
curuaanaa”

naain laenaclu Isaihasi. ³⁹Nii jaunte
esenetana jerecurenihaluna jaun
coaiteen laenaain:

⁴⁰“Jauriaa esenetana
jerecurenihana jaun,
inae acaauru suujua anioaan
Cana Coanerana jaunte,
turuha Cana Coanera Calaohe
jana
coitucuurene,

nota que coaraain
nesoone caaun
enaraa coitucuuruhane coataa.
Nitohaneeinte
tenajae Cana Coanera,”

naainte ⁴¹laenaclu Isaihasi inoaelu,
cajiha cana rai chauratane que turuha
uha Jesosone ajiniha. Ichoaichanihate
nii coaraain caritiin laenaclu Isaihasi
inoaelu.

⁴²Nii natiinte saain esenetaurenihane
caniha, esenetaaure araijiriin. Cooain-
nacaihuru tabaauru niha natiinte
esenetaaure niqui. Nete chunei rai
beeurene, nii ita taojiauruha najaan
loreri sinacoca caje sitanajaa fariseecu-
rune coataa. ⁴³Acaauru belaiha Cana
Coanerane rautaauruhane amuritohe-
riin acaauru belaiuruha acaauru
araichurune jerecuruhana jaun.

Nereecha que cachaauru coulurujiha Jesosone

⁴⁴Nii jaunte tonijiaain: “Quesenetaera,
coatihacaanuhacha esenetarinaain. Nii
caletoaera Ofa niha natiinte eseneta-
reein quesenetaera. ⁴⁵Cacoharaerate nii
caletoaera netonai coarae.

⁴⁶Canuna caa chauratane cono neeun.
Canuna caa chauratane que turuun,
nabana nocohenaana niha quesenetae-
rane coataa. ⁴⁷Quere tonoraeniha
chuneine coatihacaanuhacha canu couluru-
jue-
rinaauni. Coatihacaanuhacha que
nenacaauru coulurujueranu que uhaun.
Jianacoon niha caa chauratane que
nenacaauru cachaaurune coinana
turuun. ⁴⁸Chariji teintiin, ‘Caohachaita,’
naain quere tonoraene. Niite couluru-
jiha cureein caa quicha beebejei Erenaa,
inae saa cana janonaane bana,
⁴⁹casuujua caje rocohin aitenihanune
jaun. Caletoaera Ofa aitoonjoaacha
quena caa aitiin inara relaun. ⁵⁰Ofate
caletoaere nitajenaachara nejeein niha

canu ere esenetaain tonoraerane coina. Nii jaunna caletohane rijijieein, caa aitoon,” nae Jesoso.

**Aina nerelanacaauru tija
culeeca Jesusone**

13 ¹Le janojoeein lanajeeca Fasocaa besetane janate, inae Cana Inaca rene cauha cuhane catainaacane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Itolere janonaa bana chauratane que nenacaauru cachaauru belaiha coichana aina cutainna jaunte, esinae rauhijiriin belainaacane coitucuuruhane coina raajenhane netiha cureein. ²⁻⁴Nii jaunte aina nerelanaa nichaanune aina lenone Jesoso. Nii janate cuune canacaanu aina Simoon calaohi Jodasi Isacariote, suujua saruha Moconajaerana jaun Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujue-ranu. Nii jana satiin curuaanaa neein tiha Cana Inaca Cana Coaunerane baiha, Cana Coaunera caje uhane coitucuhin, inae jelaiha cauha cuhane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janane jaiti nitohaneein nerichaaaine coitucuelanaala lenonejihacaanune jana, lenoneo jiaaeriin, nobiri rocoriin, jaleri que faino balutaain, ⁵baandeja cuhane acau chotaain, canacaanu tija culejeein, nii rai faino que canacaanu tija jacorae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁶Nii baihate Simoon Fedoro tija culeena jeriha Jesusone jana:

“Iina catiha culeena jereeite curaanaa,” naa Fedorone jana:

⁷“Naaonjoain coinate caa ichae,’ naain coitucuhēi. Nii baihate coitucuri-quin,” naa Jesusone janate:

⁸“Chaaelai janonaa bana nihei catiha culeequine jerichaaunne,” naa Fedorone jana:

“Ii tija culejenihanune, canu aina nēnaa naineriheini,” naa Jesusone jana:

⁹“Aihana jaun, coa catihacha culeeca, cacocoi, cacoturi naaonjoaine maajeein culeecura Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone jana:

¹⁰“Enanejeein necaojoanaa, jitariin jaberocone maajeein culeera latiheei. Leinjiin rai tija culeeraachate late, enanejeein necaojoane baiha niha natiin necalanoaaeca rai tija najaun. Saainte niqui culeenohineein neeiche. Nete ne inara jana leinjiin jaiti ¹¹culeenjoinelanaala,” nae Jesoso, Jodasi Isacariote que, coulurujuerichaaain Jodasi Isacariotene coitucuha najaun.

¹²Acaauru tija culeecane baihate, nobiri curujuaain, coaiteen mesa choae nelauriaain: “‘Naaonjoaane jaunte caa cana tija culeje,’ naain coitucuche. ¹³Rauhijiriinte caque, ‘cacha relaera,’ naaiche. Chaen techu, ‘Curuaanaa,’ naaiche, rauhijiriin aca nichaaunna jaun. ¹⁴Canu, inara relaeraneein, inara curuaanaa neein nihanu natiina, inara tija culejeeun. Nirijieein inara suujua coaraain ita tija culeequichenete caohachae. ¹⁵Charijieein teeinti aihun, nirijiein chabana necoasitaelanaala, raotojoein ita belaaain neeuche.

¹⁶Inara curuaanaa neein, inara relaera neein nihanu natiin, inara tija culejeein nihanune jaun, jerichanejeein carijijieein satiin cachaauru belaaain, inara suujua caje coauneein niha natiin, chaelai ichacuche, ‘Naaonjoaain nihanune jaun, naaonjoain ichana nainihaaun,’ nanaa coacuelanaala ichacuche. ¹⁷Inara suujua coaraain, ita coroataja neein, ita belaaain, caa caitono aonaain tonoraachenete, raotojoein neriquicheein. ¹⁸Nete, caohachanainejeein satiin ena neeichene rijijieein nenereicheein. Janijiina satiin inara raain neeunlu niqui. Nete, ‘Caniha nejeratereein leinjiin caniha lenonei,’ naalu Cana Quiricha Inoaesi cuhanene

ríjijíeeinte, caniha nejeratereein leinjiin. ¹⁹Jaiti aihai níqui, nena letonoha inara rai beeun, inae caque nejeratihane, Cana Coaunera Calaohi Curisito nichaaunne coitucuhichene coina.

²⁰Esinaena rauhíjiriin aitoreeunni. Chunocoha quiicha letoai raanete, jerichanejeein canu raane ríjijíeein rareein. Nii canu raane ríjijíeein techu, caletoaera Ofa Cana Coaunera rareein,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Coulurujiha Jodasine biha Jesosone
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹Nii janate: “Esinaena rauhíjiriin aitoreeunni. Leinjiin inara caje cachate cacoluruheca cureein,” naain be Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Niritiinte jataain inaderae Jesoso, coulurujuerichaain níicha belaaína jaun.

²²Nii janana, itaacha cajanacajanaain itaacha coaracaanu aina nerelanaa nichaanune, “Caa quete aite,” naain níi naitoonjoo coitucueniha caanune jaun.

²³Nii jana Jesoso roan neein lenonejianune jana, ²⁴canu cojoeluhin: “Chana icholuruherete, curuaanaa” naain caque bajaeratiha Simoon Fedorona jaun, ²⁵Jesoso roan naurutaain nuricho nainejeein metoroaain:

“Charíjina icholuruherete, curuaanaa,” naain bajaanune janate:

²⁶“Saan. Coarajeeujia. Obene que faan setejariin tihanune jana raerate, aca nereein,” naain obene que faan setejariin, Simoon calaohi Jodasi Isacariote rai te Jesoso. ²⁷Obene que setejianohin faan raain quiha Jodasine ríjijeonritiinte, Jodasi suujua sarue Moconajaera, Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujiiane coina.

Nii jaunte: “Letonoaneein, ena níi iicha ichana jerei ichaaú,” nae Jesoso, Jodasi rai. ²⁸Nii janana, “Naaonjoain ichaane coinata aite,” naain coitucuenihacaanu. ²⁹Nii jaunna, “Aca canacaanu coriqui beraicha nihana jaun

jecha beseta rai chaelai inejei coretihane coina aite,” naacaanu. “Ainihane, cairichaihuru rai chaelai inejei coreteen tihane coina jecha aite,” naacaanu coitucuenihacaanune jaun. Nii janate aine. ³⁰Nii setejariin Jesosohacha tei faan quihane baihate mituha cue, inae nocohecane jana Jodasi.

Namu biha Jesosone

³¹Inae mituha cuha Jodasine janate:

“Inae laaen caohatiin, rauhíjiriin inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaaunne coitucuriquicheein, chaen techu canu aina cuaain, ‘Naaonjoan Cana Coaunera’ naain Ofa coitucuriquicheein. ³²Charíjíeein teinti, aca neein níha Ofane coitucuerateeun inara que. Nii ríjijíeein techu, inara que canu neein nihanune coitucueratereein inae ena sorotiin Ofa Cana Coaunera. ³³Inae carajaain inara aina nerihaaunni canaanaihuru. Canu aríriquicheein níqui. Nete, aitocooaun Joríooocuru raine ríjijíeein, canu cunajaan cunaa naineneríquicheein. ³⁴Inae ena nenea caa erenea bihanu inara rai, cacoichana aina cutaain inara belaihanune ríjijíeein jiniiquiin ita belaaín neeichene coina. ³⁵Satiin chauratane que nenacaaurute, quiicha relauríneeichene coitucuha cuurureein, jiniiquiin ita belaaichene coaracuruhane,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶Niritoha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaun:

“Chuna cureeite Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone janate:

“Cuhanune jaun jaiti casaaua nainihei. Nii baihate casaureein,” naa Jesosone jana:

³⁷“Chanuna ii sacunaa nainenereunte curuaanaa. Nainichaaun ichoreniha ohanune,” naa Fedorone jana:

³⁸“Esinae chachu naineei cacoreniha ohine. Esinaena rauhijiriin ichi aitoreeunni. Iriha ataharine ajinihate, nichata saain, ‘Jesoso cacha nihaunta,’ naa curiquiin,” nae Jesoso, Fedoro rai.

Cana Inaca rene turunaa najaan neein niha Jesosone

14 ¹“Coa nererojoeacaache. Cana Coaunera esenetaaichene rijijieein quesenetaauche. ²Lanaai Ofa loreri asaae turunaa najaan cuu turuhin raotojoein neeichene jaanu. Nenihane jananihane coatiha berihau. Aihana jaunna, inara turunajaan rucuhaca cureeunni letonoa inara ajiniha. ³Inara nenajaan rucuhaca cuhanune baihana coaiten ureeunni, inara raa tajiha caniha neeichene coina. ⁴Inarate nii curichaunnine jaan coitucuhiche. Nii jaunte nii cuhanune jaun turuha cunaa nainiquiche tonajelanaala,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte:

⁵“Nii cuhina jaan coitucuhaacaanuta Curuaanaa. Inasiina coitucuhin urichaanuta,” naa Tomasine jana:

⁶“Quere esenetaain tonoraaichenete, Cana Inaca rene turuhin aina ichaoriquicheein. Nete laen acolane turueneerein chunei, rauhijiriin ichaonaa rauhi tera nihanuna jaun. ⁷Rauhijiriin cacoitucuhichenete, Ofa Cana Coaunera coitucuhiche. Inae laen enene caje coauneein Ofa coitucuhiche, inae cacoharaichene jaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana:

⁸“Cana Inaca Cana Coaunera coarateejian canacaanu quena, nii aina raotojoein nihacaanune coinara Curuaanaa,” naa Ferifine janate:

⁹“Inae carajaain inara aina nihanu. Ta jaiti cacoitucuhichenete, Ferifi. Caco-

raerate Cana Inaca coarae. Aihana jaun, chanuna Cana Inaca Cana Coaunera coaratihanu inara quene jerequiche. Tajian, ‘Cacoharaerate Cana Inaca Cana Coaunera coarae,’ naanune aonaquichene. ¹⁰Ta Ofa suujua que sujujaquiin nihanune coitucuhichene. Coatiha casuujua caje rocohin quiicha jerei que irihaaun. Acaihanejeein Ofaacha jerenohichana ichaaun, Ofa suujue que sujuequiin nihanune jaun. ¹¹Aihana jaun Ofa suujue que sujuequiin nihanune esenetaeneeichene nihanatiin, itolere ichacaunne coaraquiche inara nota que najaun esenetaaichenete ne.

¹²Esinae rauhijiriine aitoreeunni. Quesenetaerate quiicha ichai ichareein camuritoheriin niha natiin, Ofa rene tacaain aina nerichaunina jaun. ¹³Cuu nihanune jana, cacurajateein chaelai inaraacha latei bajaachenena, tiha cureeunni. Nitohaneena Cana Inaca Cana Coaunera ichanohin coaratihaca cureeunni, Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin coroaquichene coina. ¹⁴Nii jaunna, chaelai bajaachene tereeunni.

¹⁵Rauhijiriin esinae cacoelaichene, quere tonoraauche. ¹⁶Nitohanein neeichenena, Cana Inaca bajareeunni, inara Coroatajanera letoaane coina. Inoaelu netiin chabana satonoe lanaalate inara aina niha cureein inara Coroatajanera. ¹⁷Acate, esinae Cana Coaunera Suujue nereein. Nii Cana Coaunera Suujue coitucunaa nainecuruhi cacoitucuruhi. Inarate laen, raotojoein coitucuhiche inara aina nihana jaun. Inoaelu netiinte, chabana satonoe lanaala inara aina niha cureein. ¹⁸Coatiha inara jaohin, inara ratiriha cainerinaain. Turuhana ureeunni, coaiten inara aina nihanune coina. ¹⁹Inae cacoharaaururinaain quesenetaachuru. Inaraachate laen cacoharaa curiquicheein, inae coaiten

turuhanune. Ohanune caje ichanarihanuhina jaunte, jerichanejeein nitajenaa-chara nejeein niha curiquicheein, ichaohin nihanune rijijieein. ²⁰Inae inara suujua cuhane enoha Cana Coaunera Suujuenete, Cana Inaca aina nihanune coitucuhin, canu aina neeichene coitucuhin, coitucuha curiquicheein. ²¹Quere tonoraain neite, esinae rauhijiriin cacoelaicha nereein. Niite belaiha cureein Cana Inaca Cana Coaunera. Canu netonainiha natiinna inara belaaain, inara que necoharaerate-reeunni, raotojoein rauhijiriin cacoitucuhichene coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raina jaun:

²²“Chanuna canacaanuhacha rai ecocohin, leeochoauru que necoharaerate-tenereite Curuaanaa,” naa nii leeocho Jodasine jana:

²³“Cacoelaichate quere tonorae. Niite belaiha cureein Ofa Cana Coaunera. Chaenna aina jiniiquiin Ofa aina niha cureeunni. ²⁴Cacoelaiheite, caa quiicha beebejei esenetaene. Caa inara rai quiicha beebejei inaraacha aonajeite caletoaera- Ofa Cana Coaunera ere ne. ²⁵Cau inara aina nihanune cojoataana, caritiin inara rai beebejeeun. ²⁶Chaaen, Cana Inaca rene cuhanunete, cacoreniha Suujue letoareein Ofa Cana Inaca, inara suujua lararajiaain, inara suujuateein, inara coroatajanihane coina. Acate itolere que inara relareein, itolere caitoojoan que coauquichene coina. ²⁷Raotojoeinna inara rai necoeun. Canuhachana, Cana Coaunera tenojoin-raotojoein neeichene jaannu teun. Nerinaain cabaiha nii rijijieein raotojoein neeichene jaannu teraanu. Aihana jaun, chaque casilanaala, raotojoein neeuche.

²⁸Esinae rauhijiriin besichaaunlune rijijieeina, cau niha ureeunni coaiteen. Esinae cacoelaichenete rachoojoein

neriquicheein. Nii caletoaera Ofa renene cureeunni, jelai choaae jauhecotojoeriin inara coroatajanihane coina. ²⁹Amuhanune ajinihana aitoon, inae ichacaaunne, ‘Esinaete aitelu,’ naain esenetaaichene coina.

³⁰Inae nenacaeneein inara rai ereerejerinaaunni, inae urichaaain canu coitucuuurui cachaauru letoaeranu Moconajaerane jaun. Canu jerenihanunne, caniha cha chana nainerihei.

³¹Nena, inauhene coarajereeunni, caletoaera Ofa belaaain nere tonoraanune coaracuruha satiine coina. Chajaauchete amuhacache. Inae jitariin bihanu inara rai, coitucuhichene coina,” naainte canacaanu amaain amue Jesoso.

“Canuna esinae rauhijiriin lenacai oba esine rijijieein neeun,” naa Jesusone

15 ¹⁻²Nii baihate aina nerelanaa nichaanune rai:

“Canuna lenacai oba esine rijijieein neeun. Charijieein teeinti, lenacai oba une beraihaca, ajaanaa nainein. Caohatiin anasitiin inaana nuune cataaun uhajein sauhin jaohaca, caohatiin nujua cutujuaain inaacane coina. Jana inacaeniha le unene, temura nainejeein tacaain sauhin jaohaca.

Nii rijijieein techu, cacoitucue lanaala, suujua coaraelanaala, rai suujua letonohacha ichara, naaonjoain jaoha cureein moconajaera rene Ofa Cana Coaunera. Jana quere tonoraain canuhacha icharatei icharate, jeelai amuritoheriin suujua lararajiaain coroatajanereein Ofa Cana Coaunera. ³Inara relaanune jaan Ofa Cana Coaunera aitoojoan esenetaain, tonoraain neeichene jaunte, inae inara suujua culeje Cana Coaunera, jianacoo neeichene coina.

⁴⁻⁵Coanete jiniiquiin Ofa Cana Coaunera jerenohin ichacaache.

Ainihane, jelai chujutoroain cacolane ichana naineriheeiche. Charijieein teeinti, nujua caje nebeuha lenacai oba unene, ojoiin inae inaana nainene. Nii rijijieein techu cacolane, jelai caohachaaain Ofa Cana Coaunera jerenohi ichana naineneriquiche. Jana, jiniiquin canu aina ichaquichenete laaen esinae Ofa Cana Coaunera jerenohi ichariquicheein.

⁶Chunocoha inara tabanejei, quere tonoraane janihanete, nitajiha cureein cahoachananejeein, Moconajaera rene jaorichaaain Ofa Cana Coaunerana jaun. ⁷Esinae rauhijiriin quere tonoraain neeichene, jiaonriha inara relaanune jaan baitiquichene. Chaelai inaraacha latei bajaachenete, tereein Ofa Cana Coaunera.

⁸Nere tonoraain, naitoojoan beebejeeiche cachaauru rainete, inara coaraain, Ofa Cana Coaunera coroaeca cuurureein inara coaraauru. Nii banate esinae rauhijiriin quere tonoraera neein neriquicheein.

⁹Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerane rijijieeina inara belaihun. Caa inara belaihanune rijijieein, inara suujua coaraain cacha belaaain neeuche. ¹⁰Caa caitoonjoan tonoraain ichaaain neeiche- nena, itolere bana inara belaicheeunni. Charijieein teeinti caletooa Ofa Cana Coaunerana jaan tonoraain ichaaain nihanune jaun, canu belaaain ne, nii rijijieein.

¹¹Itolereneein raotojoeein rachoo- joein canu aina jiniiquiin neeichene coinana aitoon. ¹²Caa inara belaaain nihanune rijijieein, ita belaaain neeuche. Nitohaneein neeuche, caa inara rai aitocoanne rijijieein.

¹³Nainihe chatohanai, onaa niha natiin coasiin nihacane. Cana belaihaauru coreniha cana raaje netiha cuhacanetegan, nenacaaen caohachae,

ichaohin neeuruha canaacha belaihu- rine jerena caaun. ¹⁴Inarate quiicha belaiineein neriquicheein, caa inara letoaanune jaan ichaaain neeichene. ¹⁵‘Canu cachaauru,’ narihaunni. Rauhiji- riichana, ‘Canu belaihaauru,’ nareeunni. Chabana, ‘Naaonjoainte ichae,’ naain curuaanaacha ichai coitucuhin neniha cachana jaun. Nii jaunna, ‘Canu belaihaauru,’ naaun inara que. Carai aitiin caletooa Ofa najaan coitucueratihanu inara quena jaun, nainihaun canu, ‘Canu cachaauru,’ naain irihanu inara quene. ¹⁶Coatiha inara, cariin carene uhin niheechelu. Canuna inara ariin inara raain neeunlu. Nii jaunna Ofa Cana Coaunera rai arajiin cacha ariin raeraanu que inara letoaaun, inoaelu netiin neeneinu que. Nitohaneein neeichenete, chaelai latequichene, bajaaihe cacorenihane, tiha cureein Ofa Cana Coaunera,” nae Cana Coaunera Calaoi Jesoso.

¹⁷Nii baihate: “Aonacuchena caa que aite, raotojoeein jiniiquiin ita belaaain neeuche.

**Rai cachaauru aina curuataain Jesoso
cairichaaeriin neeuruha caa chauratane
que nenacaaaurane**

¹⁸Inara coana jerelanaala, inara belaihuriha caa chauratane que nenacaaaurune, nii caje nainaauche, nenacaaen canu nichaun natiinte, cacoharanaa jerelanaala cacoelaihuriene. Nii jaunte jelai amuritoheriin inara belaihuriereein. ¹⁹Chauratane que nena cacha neneeichena jaunte, inara belaaain, inara coana nainecureneerein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Canuna caa chauratane que nenacaauru caje inara raauunlu. Nii jaunte inara belaaain inara coana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachaauru, inae caa chaura-

tane que nenea cacha neneichene jaun.
²⁰Aitocoaaunlune tocohaneein, nihei chunei rai curuaanaa amurijiriin nei. Nenacaen canu rohecaauruhuna jaunte, jerichanejeein inara rohecaaa cuurureein. Quere esenetaain tonoraeraurute, jerichanejeein inara ere tonoraain esenetaaurureein. ²¹Nitohanihate, cuurureein nii caletoaera coitucuuruhi nechu aansaineein nenacaauru cachaauru. Nitohanihate cuurureein, canu ere beebejeichene coreniha.

²²Acaauru rene turuhin, acaauru relaenihanune jana nihane, chaelai ujuaihoneein neeururihei niqui. Nete inae enene acaauru osa coreniha chunijiun nichoteurenereein. ²³Nii cacoharanaa jerelanaala quere tonoraichurute, jerichanejeein nii caletoaera Ofa Cana Coaunera ere tonoraarene. ²⁴Itolere, lenone faain, itolere cunaite-nacaauru rautaaain, itolere ichaain acaauru notajaain, naonjoaain inatiinte, coaracuruha nota que natiin, canu batohin, Ofa Cana Coaunerane maajeein batohin neeuruhane corenihate caseteco coaraa cuurureein. Nii coaracuruha natiin esenetaaurenihane colane aihururihei. ²⁵Aitoha acaauru quiricha inoaei cuhanene rijijieeinte, aihure. 'Nechu jataain, joaereein corenihate aina nejerateein jerecurenereein,' naain aitoha acaauru quiricha inoaei cuhanene rijijieeinte aihure, inae nitohanihane coina laenanohineein nihana jaun.

²⁶Inae turuha urichaain inara coroatajaneraanu. Canuna Ofa caje letoareeunni. Nii inara coroatajaneraanu- Cana Coaunera Suujuete esinae rauhijiriin caitoojoan que inara relaa ureein. ²⁷Nii ainate chaque casilanaala laraajiin canu aitoonjoan Cana Coaunera ere beebejeriquicheein cachaauru rai.

16 ¹Nii jaunna inara rai aitoon, inara rohecaauruhane, nererojoecaain inara letoaanune jaan jianeeichene coataana, caa caritiin aitoon inara rai, laraajiin abaantaain neeichene coina. ²Acaauru ita taojiaauruhana jaan loreri asaae enohichene janate, caje inara sitaa cuurureein. Chaaente, chunicoha inara tabanejei sohin jaoruhane, 'Jeriha Cana Coaunerana jaunne, caa ichaun,' naa cuurureein. ³Nii chabana Ofa coitucuelanaala, canu nihanatiin coitucurenihana jaunte, nitohanain ichaa cuurureein. ⁴Inae cuutihane bana, 'Esinaete aitelu,' naaichene coinana caa aitoon.

Chaelai ichana nainiha Cana Coaunera Suujuene

Jaiti jelai inara ratirihanune rai nenihanune jaunna, jauriaa caa que inara rai erenajaqueneeun. ⁵Inae laaen curichaaunni nii caletoaera aina nihanune coina. Nihei chunicohanejein nii cunaa jerichaaunna jaan bajaane que airijiin, ⁶satiin inaderaachaquiche caa que aitocoanuna jaun. ⁷Inara rai tejian caohachare cuhanune. Jana cuenihanune, urihei inara corianeein inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneraaunu. Acate inara suujua lararajiaain, inara corihaneein inara coroatajanereein. Inae cuhanunena, canu letoareeunni. ⁸Aca inae turuhanete, cacha relaa cureein, oaaocuruhane coitucuuruha cachaaurune coina. Chaaen techu, caohati ichaonaa que cacha relaa aicheein. Jana ichaonaa caoacha cureein Cana Coaunera, ⁹oaaocuruhane saijieein quesenetaaurenihane coreniha. ¹⁰Nii banate, esinaae rauhijiriin ichaonaa esine teraneein nihanune coitucuha cuurureein, Ofa nenajaun taca curichaaunnine jaun.

Inae canu coariheicheein cuutihane reeintiaain. ¹¹Nii banate, Moconajaera aina jiniiquiin nosa coreniha caseteco

coaraa cuururichaaaine coitucuha cuurureein cachaauru.

¹²Niha arajjiin inara rai quiicha beeni niqui, nete 'Quete toon aite,' naain coitucunaa naineneriquiche. ¹³Inae turuha Cana Coaunera Suujuenete, rauhijiriin inara relaa cureein. Coatiha suujua caje rocohin aitoriaain. Aitoha Cana Coaunera najaan quete aitoha cureein, nitohaneein situsihane ajiniha coitucuhin neeichene coina. ¹⁴Acate corojeein canu nichaaunne biha cureein, cacoitucuhin neeichene coina. ¹⁵Charijieein teeinti, itolere coauneraneein ne Cana Inaca. Niirijjiejiein inachu canu netonai neeun, Cana Inaca calaohi nichaaunne. Aihana jaun, coaa cojoaelatohache canu coitucueratiha Ofa Suujuene.

Inaderaichene baihate necoriha cureein inara suujua rachoojoenaa neein

¹⁶Satonooto, caa basijjiin cacoharaa curiquicheein. Nii baihajirite canu coaraa curiquicheein coaiten," nae Cana Coaunera Calaochi Jesoso.

¹⁷Nii jaunte ita caje: "Tonaa nena, 'Satonooto cacoharaririquicheein, Cana Inaca rene curichaaunnine jaun. Nii baihajirite cacoharaa curiquicheein,' nae. ¹⁸Chatonaa nena aite," naacaanu ita rai.

¹⁹Nii jaunte, caje bajanaa jerichaaunne coarajihane jaun: " 'Satonooto basijjiin cacoharaririquicheein. Nii baihajirite cacoharareeicheein,' naanune jaunna ita caje bajaaiiche.

²⁰Esinaena rauhijiriin aitoreunni. Inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein. Nii janate inara coroaeca cuurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Nete rachoojoenaanein necoriha cureein inara suujua.

²¹Charijieein teeinti, nejanoana jeriha rai canaanaine nererojoeaure enecuru cunaa caaun. Jana inae lesajeein

nejanoaane, inae nii cuna coacuelanaala raotojoein rachoojoein ne, nii canaanai coroaeca.

²²Nii rijjiejieinte nererojoeaiche niqui ena. Nete, turuhin inara coaraa uhanune, aitohi rijtojoein rachoojoenaa neein niha cureein inara suujua cuhanai. Nihei chunei inara caje nii rulunaa nainera.

²³Nii bana inae cacaje, 'Chatohanein icharihacaanu,' naain cacaje cha bajaricheein, inara netonai coitucuriquicheeina jaun. Chaaelai inaraacha latei bajaaiiche cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca. ²⁴Nihei caniha neeichene caje coaunein, cacoreniha chaaelai bajaaiiche. Bajaaiiche cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca, raotojoein rachoojoein neeichene coina.

²⁵Inae cuutihane bana caritiin, 'Charijieein teeinti naojoaen,' naain cuaain, inara rai berihaaunni. Inae cuu tihane banane, nechu jataain rauhijiriincha cuaain Cana Inaca aitoojoan que inara relareeunni, rauhijiriin aonaain coitucui-chene coina. ²⁶Nii banate, inara raaje inaraacha latei bajaa curiquicheein. Nitohanihane bana, coatiha canu Cana Inaca rai aitorihaaunni, ²⁷inae raujiaain caje uhanune esenetaaichene coreniha inara belaiha Cana Coaunerana jaun. ²⁸Canuna, Cana Inaca nenaja caje mituhin, caa chauratane que turuha uun. Inae caa chauratane ratiriin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene curichaaunni," naa Cana Coaunera Calaochi Jesosone janate:

²⁹"Inae laaen aonacaanu rauhijiriin aitohina jaun. ³⁰Nii jaunna esinae itolere coitucuhin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera caje uhine esenetacaanu. Aihana jaun, nihei nenacaen canacaanuhacha bajaanenenu, inae coitucuhacaunna jaun," naacaunne jana:

³¹"Nii jaunchana esenetaaiche. ³²Inae cojoinaca que tiha. Enenete satiin ita caje riatoroaain, jelai cajoahin caratiriin

amuriquicheein, nena jelai caa neneeun, caniha niha Ofa Cana Coaunerana jaun. ³³Coitucuhichene jerena caunna caa aitoon, quesenetaain raotojoeiin rachoojoeiin neeichene coina. Chaaen inara netonai, caa chauratane que necairichanaa coaraa curiquicheeina jaunna, raotojoeiin rachoojoeiin necairichanaa abaantaichene coinana aitoon. Caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohanune jaun, inara netonai laraajiin caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohichene coinana, coitucuhichene jerena caaun aitoon,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.

Cana Inaca bajaa aina nerelanaa nichaanune coreniha Jesosone

17 ¹Niritohane baihate, jabatoroaain dede coarajeein: “Inae caletoaia jaan ichacaaunne jaan cojoanona que turuha. Chajaain laaen cacorataaneeu, ii jerenohi ichacaaunne coina. ²Lite ii calaohineein nihanune cocoaain, caa chauratane que caletoaai, satii carai iicha teuri cachaaauru rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraaunu que. ³Leinjiin iichate nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraneei. Nii jana canuna, leinjiin ii letono Jesocurisitoneein neeun. Nii jaunte nitajenaachara nejeein neeurureein cana coitucuhin nenacaauru. Coatiha chabana nitajeeururinaain. ⁴Inae caa chauratane que nenacaauru que ii coitucueratihanu. Chaaen nachu inae caletoaaina jaan nainaan. ⁵Inoaenlu, jaiti necoaunaeniha caa chauratanene ajiniha, cocoaianacainein nihanulune rijijieein, ii rene turuhanune, coaiteen cocoaianacainein caeteu, coaracuruha satiine coinara Ofa. ⁶Inae caa chauratane caje raain carai iicha tenojoinhuru cachaauru que ii neeine coitucueratihanu. Icheineeinte neeure, caa carai iicha teuri cachaauru.

Niichurute, chere aonaain tonoraain neeure. ⁷Inae laaen cacorataaneei jaan aina caletoi jaan ichacaaunne jaunte coaraain inae esenetaaure. ⁸Caletoaaina jaan que acaauru rai aitocooaunna jaunte tonoraare, carai iicha tenojoihuru cachaauru.

⁹Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ii coitucuruhi coroatajaneine coina ii bajahaun. Caa carai iicha teuri cachaauru icheineein nenacaauru coroatajaneine coinana, canu Inaca neeine bajaau. ¹⁰Satii canu cachanein nenacaurute, jerichanejeein ii cachanein neeure. Jerichanejeein techu, canu cachanein neeure ii cachaauru. Nii jaunte jerichanejeein aihanune rijijieein ichaore.

¹¹Inae taenetojoeiin caa chauratane que nerihaunni. Acaaurute jana jaiti caa chauratane que nedaa cuurureein. Canuna laaen inae ureunni, ii aina nihanune coina. Ofa, carai caa iicha tenojoihuru cachaauru coroatajaneeu iicha jerei chana que. Charijieein teinti canu coroatajanein canu rai iicha tei ichana que, nii rijijieein acaauru coroatajaneeu. ¹²Enanetojoein cacorataaneeine que, caa carai iicha tenojoihuru cachaauru nihei leinjiinejei nitajilhei. Leinjiin caa, ii quiricha inoaesi cuhane been laenaerateeilune rijijieein cacoluruheraachate, inae nitaje.

¹³Inae laaen enene, nii neeina jaun urichaaunni iniha nihanune coina. Jaiti caa chauratane que nihanune cojoataana aitoon, raotojoeiin rachoojoein nihanune rijijieein, acaauru netonai canu rijijieein raotojoeiin rachoojoein neeuruhane coina. ¹⁴Ii ere bihanu acaauru raine jana, esenetaain tonorauruhana jaunte, acaauru belaaen, acaauru rautaaen, acaauru coana nainecurene ii coitucuruhi, aihanune rijijieei, inae caa chauratane que nena cachanein neurenihana jaun.

¹⁵Ofa Cana Coaunera, coatiha ena, caa chauratane caje ranajaain dedeeu amanajaaine coina caitono nihei. Acaauru que Moconajaera janoriteein, acaauru coroatajaneine jerena caunna aitoon. ¹⁶Moconajaera cachanein nenihanune rijijieein, carijijieein acaauru netonai inae Moconajaera cachanein neuruhi. ¹⁷Ii raihurunein neuruhane jaunna aitoon, acaauru suujua rucujueein, acaauru coroatajaneute, nejelau suujua cuaelanaala leinjiin ii jerenohicha ichacurumii. Ii erete esinaae rauhijiriin ichaonaa caohacha teranein ne. Chaelai janonaa bana nihei nitajiha ii ere esenetaain tonoraain nenacaaurune. ¹⁸Charijieein teeinti, casuujua lararajaain canu cocoainaan caletoaai, nii rijijieina acaauru cocoainaan acaauru letoaaun, ii ere beebejiha cuuruha caa chauratane que nenacaauru raine coina. ¹⁹Acaauru corenihana nejelau casuujua cuaelanaala caletoaana jaancha ichaun caraajenihane, acaauru netonai aihanune rijijieein nejelau suujua cuaelanaala relanaaanune rijijieein letoanajaanune jaancha ichacuruhane coina.

²⁰Coatiha acaauruhacha coroatajaneine coina caitono nihei. Canu ere beebejeeuruhane, canu esenetaichuru suujua rucujueein coroatajaneute, ²¹jiniiquiin aihacane rijijieein, ita aina jiniiquiin raotojoein neein, nejelau suujua cuaelanaala ita coroatajanein, neuruhinete, esinaae ii caletoaane esenetauruhine caa chauratane que nenacaauru. ²²Jeelai, nii canu cocoainaan neeina jaana teeun acaauru rai, ita neein nihacane rijijieein, acaauru netonai ita neein neuruhane coina. ²³Chaaen nachu, casuujua cuhane neeine rijijieein, acaauru suujua cuhane neun, jeelai ita neein neuruhane

coina, nii caje nainaan esinaae ii caletoaane coitucuruha caa chauratane que nenacaaurune coina. Aihute, cacoelaaine rijijieein, belainaque coitucuruhine.

²⁴Carai tenajaana jaunna, caniha nii nerichauunne jaun caniha neuruhane jereun, nii ii necaohacha aina canu necaohacha coarajein neuruhane coina. Chaaen necoanua caa chauratane ajiniha caje coauneein cacoelaaine coaracuruhane coinara Ofa,” naain te, ²⁵“Rauhijiriin itolere coaunera Ofa neeine coitucuruhi caa chauratane que nenacaauru niqii. Nena laaen canu ichoitucun. Caa carai iicha teeurite laaen, esinaae ii caletoaane coitucure, ²⁶esinaae ii neeine coitucueratihanune jaun. Jelai choaae jauhecotojierine, ii coitucueratihajein sacureeunni, esinaae cacoelaaine rijijieein acaauru belaine coitucuruhane coina, canu netonai nihanatiin acaauru aina nihanune coitucuruhane coina,” naainte Cana Inaca Cana Coaunera bajaebajaje Cana Coaunera Calaoi Jesoso.

Caseteconein Cana Coaunera Calaoi Jesoso amauruha Romanocurune
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

18 ¹Cana Inaca aina irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune amain, Sedroon neein curujajaan nena nucuesoro jera que cue Cana Coaunera Calaoi Jesoso, cuu nii enuha inaa necojoai turuha canacaanu ainane coina.

²Nii jaunte raotojoein Jesoso cunajaa coitucuhana jaun, canacaanu caajie turuha uhe Jodasi. Belaichanein niha Jesoso natiin, Jesoso coulurujueein soondarooru uhaain turuha uhe. ³Nii soondarooru, chaaen batirichuru curuaanaacuru, fariseocuru, naaonjoainuri letono folisiaacuru uhaain turuha uhe nii Jodasi. Rejoon, sabere

ríjijíeein nena- esefara, naaonjoain que bíjijí achunequíin, raafariín, cohínee, naaonjoain que conoquíin turuha uure. ⁴Níi jaunte inae raotojoeíin nítohanai que síturichaaíinne coítucuhana jaun, acaauru que tacaain: “Chate ariicheta,” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesúsone jana:

⁵⁻⁶“Nasarete cocoaícha Jesúsone arihacaanura,” naauruhane jana:

“Saán. Canune aca neeunra,” naa acaauru rai Jesúsone janate, níi níicha uhauri soondarooru aina jiniíquíin janori níchaae ríchootooroalaaín tocojoaaí tacaé níi Jesúsone coulurujuera Jodasi. ⁷Níi jaunte: “Chate esinaae ariicheta,” naain coaíteen enacoaúneeín bajaa acaauru caje Jesúsone jana:

“Nasarete cocoaícha Jesúsone arihacaanura,” naauruhane jana:

⁸“Inae rauhíjiriín bíhanu inara rai. Canuna aca neeun. Cariha aaíchene, caa caníha nenacaauru jíanecuchete amuuruhíne,” nae acaauru rai Jesúsone. ⁹“Coatíha leinjíinejeín nítajerínaain carai Ofa tenojoinunri cachaauru,” naain inae aitosíha Cana Coaunera Calaohi Jesúsone jaunte nítohane.

¹⁰Níi janate sabere sírihana jaun rocohítíin, que leinjíin urícho raotono níchajai beuhíte Fedoro. Níi níicha urícho beuhítite batíríchuru curuaanaa cachaneín nena- Malco ne.

¹¹Níi jaunte: “Jelaiha curu cuhane níi íshabere teeura. Ta caletooa Ofana jaan ícharíchaunníne coítucuhín quesentaínaeta,” nae Fedoro rai Jesúsone.

**Batíríchuru curuaanaa Anasi rene,
caseteconeín Jesúsone amaauruha
soondadoorune**

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹²Níi jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesúsone mucuure caseteconeín soondadooru acaauru curuaanaa aina uhín, chaáen Joríoocuru rai folísíaacuru, naaonjoahunri.

¹³Nítohaneín mucuhínte Cana Coaunera Calaohi Jesúsone amaure soondarooru, Anasi loreri asaae. (Níi Anasíte, Caífasí tanaa ne.) Níi janate, níi ajaanaa cuhane batíríchuru curuaanaaneín ne níi Caífasí. ¹⁴Níi Caífasíte, jaúriaa Joríoocuru rai “Cana caohachanu quetejían, cana atane coreníha ohane ore leinjíin cachara,” naain Joríoocuru rai erenaane.

Fedoro caje bajaa níi acúujua beraíchane
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵Canacaanuna, Símoon Fedoro aina Jesúsone sacuha cuhacaanu. Níi jana, canu coítucuha batíríchuru curuaanaa jaunna, Jesúsone jíniíchaain enoon batíríchuru curuaanaa loreri asaae. ¹⁶Jana Fedorote nedae aíríníha acúujua rohan. Níi jaunna, acúujua beraícha ranuna rai ereeun, Fedoro enoaane coína.

¹⁷Níi jaunte Fedoro enoaain: “Tana taa cacha aina nerelanaaneíne,” naain bajaa Fedoro caje níi acúujua beraíchane jana: “Acaníhahaunta,” naain benaa jerene Fedoro. ¹⁸Níi jaunte, jelarotohana jaun usí mocohín que níchaateeuruha Anasi cachaauru, Joríoocuru rai folísíaacuru, naaonjoainuríne jaun acaauru aina níchaatíha ne Fedoro.

**“Chaquete cachaauru relaaíta,”
naain, Jesúsone caje bajaa
batíríchuru curuaanaane**

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹Níi jana, cuu níi loreri asaae ucuha cuhane níha Cana Coaunera Calaohi Jesúsone janate:

“Chaauru caa íícha relaaúríneeín ne. Chaquete acaauru relaaíta,” naain bajaa Jesúsone caje batíríchuru curuaanaane janate:

²⁰“Sátíin aonajeeuruha cachaaurune acatíha teeínna canu, rauhíjiriín aítónajacoon. Coatíha asínojoíneeín cachaauru relahaun. Sínacoca asaae,

satiin itataojiauruha Jorioocuruna jaan Teenforo asaaene acaauru relanajacoon. ²¹Chanuna nii bajaai cacaje. Nii relanajaanune jana aonaraauru caje bajaate, raajenhane acaauru relaanune jaan beeuruhine,” nae Jesoso.

²²Niritoha Jesusone janate, ecu niha Teenforo rai folisiaana jaun: “Niritiina ereree batirichuru curuaanaa rai te,” naain Cana Coanera Calaohi Jesoso meri faohitohane jana:

²³“Baaso neeinoona aitoon. Chanuna caque ichohi teein aitoi,” nae Cana Coanera Calaohi Jesoso nii Teenforo rai folisiaa rai.

“Acanihahaunta,” naain nesuujiha Fedorone

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁴⁻²⁵Nii batirichuru curuaanaa Caifasi loreri asaae niha Jesusone tonohanaute, jelai cuu inae neerihia Fedorone jana: “Ta ii taa cacha aina nerelanaa neeine,” naain bajauruhane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jereniha Fedorone jana:

²⁶“Tana, ii coaracaunlu aina, enuha inaa neeonjoai jana neeine jananeta,” naain bajaa leinjiin batirichuru curuaanaa cacha- nii niicha uricho beuhiti cacha araineen nenaane janate:

²⁷“Acanihahaunta,” naain nesuujiha coaiteen Fedorone jana, inae ere atahari.

Jesoso coulurjeeuruha Filato raine

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸Nii janate Caifasi loreri caje coberenadoro Filato loreri asaae Cana Coanera Calaohi Jesoso amauruhane jana, inae nemataracajiha janonaana jaun, enonaa nainecurene Jorioocuru, coberenadoro loreri asaae. Jorioo neniha nii coberenadorona jaunte, coberenadoro loreri asaae enonaa

nainecurene Jorioocuru, enooruhane Fasocaa beseta bitoanaa nainecurenihane coataa. ²⁹Nii jaunte airiniha mituhin:

“Chatohanai ichaane corenihana caa cacha colurjueeiche,” naain bajaa coberenadoro Filato, Jorioocuru cajene jana:

³⁰“Nechu aansai taebinaen neein nenihanoona, ichei colurjuerichaanu,” naauruha Jorioocurune jaunte:

³¹“Saan. Aihachuhisi niqii. Inara, amaain jeriquichene tocohaneein teeuche,” naa Filato, Jorioocuru raina jaunte:

“Nihei canacaanu rai rauhi, chunei sohin jaohacaunune coinata,” naure Jorioocuru Filato rai.

³²Rauhijiriin coitucuhin, “Naaon-joainte catinaa cuurureeinha,” naa Cana Coanera Calaohi Jesusone rijijieeinte, rauhijiriin ichacure.

³³Nii jaunte coaiteen enacoauneein loreri asaae Jesoso cotijiain, caje bajae Filato: “Ii ina Jorioocuru curuaanaa *rey* neei,” naain bajaa caje Filatone jana:

³⁴“Ishuujuua cuhane aitiina bajaai. Ainihane leochauruna ichei Jorioocuru curuaanaa nihanune que aitoa,” naa Filato rai Jesusone janate:

³⁵“Chasiinna Jorionichaaunne coalanaala caraajenhane aitiin aitoreeun. Charaichuru, batirichuru curuaanaacurute carai icholurujue. Chatohanai najian ichaaite icholuruecure,” naa Filatone jana:

³⁶“Coatiha cajiha caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihaaunta. Caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihanunetera, sonaacurure quere tonoraeraauru, catohaneen caetecuruha Jorioocurune coataa,” naa Jesusone jana:

³⁷“Aihana jaun, iina curuaanaa *rey* neeite,” naa Filatone janate:

“Ejeen, aca nichaaun. Nii aitohine rijijieeine acaneeun. Canuna caa chauratane que uhin nejanoaaunlu-cachaneein, esinae Cana Coauneraacha jerei rauhi coitucuruha cachaaurune coina. Satiin Cana Coauneraacha jerei rauhi tonorrauerate quere tonorae,” naa Jesosone jaunte:

³⁸“Chatohanai Cana Coauneraacha jerei rauhi esinena,” naain bajaa Filato, Jesoso cajene baihate, enacooauneein coaiteen mituhin Jorioocuru aina iriha cue.

“Coatoha chatohanai ichaa carai caa cachata. ³⁹Inarate, Fasocoo beseta naineei, Fasocoo beseta catainajeein, naaonjoaain niha catohanai casetecone, nii beseta situ reeintiaain jianerate najaaquiche. Tonaquiche, jerecuchene caa Jorioocuru curuaanaa *rey* jiane beseta situ reeintiaain,” naa Filato, Jorioocuru raine janate:

⁴⁰“Aihei. Coa nii jianiha. Nii Barabasi jianeeujian laaen,” naainte nujuaae soaisoaihure Jorioocuru, Filato rai, nii Barabasi asijiautoneein nena que.

19 ¹Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso bisichate rai soondarooru que Filato.

²Nitohaneein bisihuruhane baihate, ojoa caje janojoin comai curuhacure Jesoso couturi que. Nii baihate coaiteen que cajione lanaajiojoai curuhacure.

³Nitohaneein teeuruhane baihate, Jesoso rohan turuhin: “Caa Jorioocuru curuaanaa *rey* coaracuchera,” naain Jesoso meri faohafacoaure biji que Romanocuru rai soondarooru.

⁴Nii janate jelai caje mituhin Jorioocuru rai: “Coaraqichene coinana caa cacha mitaa uun, neniha que chatoanai baaso ichaenhane coaracaunna jaun,” nae Filato.

⁵Nii jaunte, inae ojoa que jerichanejeen comaiquuin, lanaajiojoai que

cajionequuin mituha uhe Jesoso. Mituha uha Jesosone janate: “Caa cacha coaracuchera,” nae Filato.

⁶Niritoha Filatone jaunte, Jesoso coaraain: “Coroso que teeuche. Coroso que teeuchera,” naain nujuae soaisoauruha batirichuru curaanaacuru, folisiacuru naaonjoainurina jaun:

“Inara amaain coroso que teeuche. Neniha carai que chana jaunna, nitohaneein tenaa naineneun canu,” naa Filatone jana:

⁷“Canacaanu quiricha inoaei cuhanete aite, nitohaneein nei nihane sohin jaohacaunune coina. Cana Coaunera Calaohi niha nocoetohane corenihate caohachae, sohin jaohacane,” naauruha Jorioocurune ⁸aonajihane jaunte, jataain casi Filato.

⁹Nii jaunte nacoauneein loreri asaae enohin:

“Chaa cajena unaaneei,” naain bajaa Filatone jana, inauhene chujuhequuin aonaje Cana Coaunera Calaohi Jesoso. ¹⁰Nitohaneein tonoraeniha Jesosone jaunte: “Chanuna catoonraeneei. Tana cocoinanacainein nihanune coitucuhine. Canune nainereun coroso que ii teratihanune. Chaaen nachu naineeun caa ii colurujueeuruhane jaan caje jianacoo chetichaaunne,” naa Filatone jana:

¹¹“Cocoinanacaine lanaala cheteen nii jereniha Cana Coaunerane, canasia nainihe. Nii jaunte, chamurijiriin osaque caa catohaneein ichei caetera,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte, ¹²Jesoso jianena jere Filato niqui. Nete:

“Jiaohine jianeene. Aca, curuaanaa *rey* neein nena jerihane jaun, caohacharihei jianeene. Jianeenetee, satiin inara curuaanaacuru curuaanaa enferadoro aina nejeratena neriquuin,” naauruha nujuae soaisoain Jorioocu-

rune jaun, ¹³Jesoso raerate, nii Cabata naauruha Ebereeo ere cuhanene jaan-ajeri caje ichanohineein nenea aranichoae uhauruhane caina. Nitohanein raerateuruhane jaun, raain turaauruhane jana, nii casetecocuru nerujuena jaun nelauriariin lauheque nelaurianaana jaan rori choaae, ¹⁴enoto chujutaain Fasocoa catainajein. Nii jaunte nitohanein raeratein:

“Nocoo inara curuaanaa rey,” naa Filato Jorioocuru raine jana: ¹⁵“Coroso que teeuchete coaraain cuu ohine,” naain njuuae soaisoiuruhane jana:

“Chasiinna inara curuaanaa rey tereein coroso que,” naa Filatone jana:

“Romanocuru curuaanaa enferadorhachate canacaanu curuaanaa reynein nera. Nihei nii baiha curuaanaa reyta,” naauruha batirichuru curuaanaa-curu Filato raine jaun, ¹⁶acaauru que Jesoso amaerate Filato.

¹⁷Nii jaunte nii Jesoso amaain, que corosonu baijieratecuruhane jana, Couturi Bejoneein curujaain nenea atane ucuuno que baibachaain amaain, nii coroso tiha cue Jesoso. (Nii Ebereeo ere cuhane Colocota naauru najaan-Couturi Bejeroo.)

¹⁸Nii janate cuu coroatajai coroso que, cuu neeuruha coroatajaain soserena-caaurune jaun, acaaru cataaun Jesoso teeure coroso que, leinjiin jera que, leocha jera que, naonjoaain.

¹⁹Nii janate, cuu Jesoso curuaa laenaerate Filato. “Nasarete cocoaicha Jesoso, Jorioocuru curuaanaa rey” nasiin laenerate coroso que, tabara que teein Filato. ²⁰Nii jana arajiin Jorioocurute nii Jesoso curuaa Filatohacha laenaeratei ereretaaure, nii Jesoso teeuruha coroso quene jaan caje icharaeniha Jerosaleenne jaun. Ebereeo ere, Curieco ere, Romano ere, naonjoain que nichata lauriin erenaa

cuhane teeinte laenaare, nii que erenaa inaurea ereretaauruhane caina.

²¹Nii jaunte: “Coo, Jorioocuru Curuaanaa reynein teein laenaratihara,” naaure Jorioocurunein batirichuru curaanaacuru Filato rai. “Nii Jorioocuru curuaanaa rey niha nocoeti, nasiin laenaerateura,” nauruhane jana: ²²“Nii rijieeincha nedaaainera,” nae acaauru rai Filato.

²³Nitohanein coroso que Cana Coaunera Calaochi Jesoso curaboaain teeuruhane baihate, Cana Coaunera Calaochi Jesoso cajione raare jenai soondarooru. Rai nobirine maajein raare. Rai nobiri, coaracuruhane jana nirijiein ijabereeonu farueraelanaala tocoonojoi inelanaala niha nii rai nobirine jaun: ²⁴“Coo soaihachete naajein amaacache, nenacaentejian caohachare naajeen amaacachene. Aihute que necoatijanaa neeine, chariji rai neeincha nedareein,” naaure soondarooru. “Ita raite cacajione leruhin raaururein que necoatijain,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene jaunte, nii Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane nainaane caina nitohanein teeure soondarooru.

²⁵Nii jaunte, inae Jesoso mucuuruhane coitucuuriin, coroso asaae cuhin coaraje rai neba, nichatajai enecuru aina. Nocoasai, Cureeofasi comasineein nenea- Mariha, Mariha- Maadala bene, naonjoaain. ²⁶Nii janana cuu nihacaanu, jataain niicha belaaai nichaanune temeecohacaanu neba ainane jana, neba coariin:

“Nii ii calaoita oma,” naa neba raine baiha:

²⁷“Nii chobata,” naa caraina jaunna jerichanejein cafojiara raanune rijijiein raain amaaun caloheri asaae.

Oha Jesosone niha

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸Inae nitohanein nihane caina letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane nainaane coitucuha raotojoeinne jaunte,

inae Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane aitosiha inaena jaun: “Cocoiin-tohanura,” nae Cana Coaunera Calaoihi Jesoso.

²⁹Nii janate baichaje laaojiori nainecojoain ecu niha bino baasone jaun, enuha que sie rijijieein nena nujuateein, nii bino sisiaain Jesoso ujuaae que suesuecaauruhane jana, ³⁰nii bino baaso cohane baiha: “Inae laaenra,” naain ocoai couturi tijitiaain ohe Cana Coaunera Calaoihi Jesoso.

**Jesoso jaleri rucuaitho leinjiin
soondaro rejoin quene**

³¹Le janojoeein lanaa Fasocoa besetane janate, Filato rai aitho cuure Jorioocuru, coroso que nenacaauru anaae bacoerateein, naain nii coroso caje rocoeratenajaain, naain rucuhenaaratiha Filatone caina, nabana nebetacanaa janonaa bana cuu neeuruhane, coaranaaca cachaurune coataa, acaauru rai jataain beseta tabainein niha Fasocoa besetana jaun. ³²Nii jaun soondarooru letoaa Filatone jaun, cuhin nii Jesoso ajiniha coroso que nenacaauru anaae bucu bateichure soondarooru.

³³Nii baiha Jesoso rohan turuhin coaracuruhane jana, inae oha Jesosone jaun, rai nanaae bacoorene. ³⁴Nete laaen rai nanaae bacoorenihane caniha laaen, rai jaleri rucuaaite leinjiin soondaro rejoin que.

Nii janate rai jaleri rucuaithoane jana chujuhare ichana, acau que jasiisiin.

³⁵Canuna coaraneein aitoon inara rai, inara netonai rauhijiriin aonaain esenetaaichene caina.

³⁶“Nihei chatohaneei bacoorihainta,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanena jaunte, Jesoso bucu bacoorene.

³⁷Cana Coaunera Quiricha Inoaensi leeocho cuhanete “Focooruhane janate,

inauhene coarajiha cuurureeincha,” naain aithoane rijijieein coarajeure.

**Oo jana ajeri jachu cuhane Jesoso
jaberoco teeuruhane**

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸Nii janate Cana Coaunera Calaoihi Jesoso jaberoco bajae Filato caje Arimatea cocoaicha Jose, rucuhacuruhane caina. (Nii Josete asinojoneein Cana Coaunera Calaoihi Jesoso ere tonoraera ne, leeochoaauru Jorioocuru coasiha.)

Nii jaunte, Jesoso jaberoco jianiha Filatone jaun, Jesoso jaberoco raain amae.

³⁹Nii janate turuha uhe nii jauriaanejeein janotiin Jesoso rene turuhin erena Necodemo netonai, nichatachoonca quironeein meentoon tocuhaneein nena ujujuai uhain.

⁴⁰Nitohaneein Jesoso jaberoco amaain, nii juujijiai que rujuaain, cajione que baluluhin conajaain, Jesoso jaberoco rucuhaca cuhe Jose, Necodemo aina.

Nitohaneinte onaa rucuhacure Jorioocuru, nitohaniha acaauru ichaona jaun.

⁴¹Nii Cana Coaunera Calaoihi Jesoso teeuruha Jorioocuruna jaaunte ne enuha inaa neeonoai. Nii enuha inaa neeonoai janate ne atanebana. Ecute ne achasinenein ajeri jachu- jaiti lesajeeinejein onaa teureenihana jaun. ⁴²Cuhanete Jesoso jaberoco teure, ichuunejeein niha cajene jaun, chaen inae beseta bitoauruhane caina neruujihajeeruha Jorioocurune jaun.

Ohane baiha ichanaa

Cana Coaunera Calaoihi Jesosone

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

20 ¹Semana nunuhe tomihocojoanonaa bana nocohejiriin cuhin, jaiti nocohetoojoane jana turuhin coaraa Mariha Maadala benene

jana, inae fueraene nii ajeri jachu. ²Nii jaunte soroneein jelaiha uhin, Fedoro, canu, naaonjoainihacaanune rai biha uhe. “Aanca chaainti cana curuaanaa. Chu chaainti amaureta,” ³naain biha canacaanu raina jaun coaraa cuhacaanu.

⁴Nii jaun, ita jiniichaaain soroneein cuhin coaraa cuhacaanune jana, Fedoro reroriin cuhin, turuhin ⁵metoraain coaracaunne janate, cuu ne cona. Nena laaen enohin coaraeneeun.

⁶Nii janate canu caaijie turuhin, enohin, coaraa Fedorone jana, cuu ne jaberoco conaauru. ⁷Nii janate nejelau ne nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito couturi cona, nejelau maromarorinhineein seeque.

⁸Nii janane canu netonai enohin coaracaunna jaun, ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaaun. ⁹Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane biosihane jana niqui, “Naaonjoarichaaine quete aite,” naain coitucusinaaunlu. Nena canacaanu nota que coaracaanune jaun, caohachaaain coitucuhin esenetaacaanu.

¹⁰Nitohaneein coaracaanune bihane nenaanajaun cauha cuhacaanu.

Oo caje ichanaain ecooca Jesusone
(Mr 16.9-11)

¹¹Nii janate cuu nii ajeri jachu rohan nedaain chanaechanaje Mariha-Maadala bene. Chanaaechanajeein metoroaain nii ajeri jachu coaraane jana, ¹²cuu laurujua laurujuaare Cana Coaunera letonocuru anjeraauru somanere que cajionequin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jaberoco teeuruhana jaaun, leinjiin couturi nichajai que, leeocho tija nichajai que naajoain.

¹³Niichurute: “Chate coisiita,” naauruhane jana:

“Carai curuaanaa jaberoco amaauruhana jaunna coisiunra. Chu chaainti amaain teureta,” naane baiha, ¹⁴jaotroain janori nichajai coaraa Marihane jana, rai chujuhaca Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, acanihane coitucue.

¹⁵Nii jana: “Chana coisiite ene. Chana arii,” naa Jesocurisitone jana:

“Nii enuha inaa beraicha niha,” beein: “Ii amaaine, carai nii amaain teeine jaa jelai beeune coaanicha,” naa Marihane janate:

¹⁶“Mariha,” naa Jesocurisitone jana, nejaorocoain rautaaain Jesoso coaraain: “Raboni,” nae Mariha.

“Cacha relaera,” naanete aite Ebereeo ere cuhane.

¹⁷Niritiin coineteen mucunaa jeriha Marihane jana: “Caiha neeu. Jauriaa coaa cadadaara, jaiti iniin Ofa coaraenihanune jaunra. Chajaaincha cacoelaichaauru rai canu benihura. Jaitina iniin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene iniha cureeunnicha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jaun, ¹⁸nii Cana Coaunera Calaohi aina nerelanaa nichaanune rai biha uhe Mariha Maadala bene.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesusone
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹Tomiho cojoanonaa bana nihana jaunna, nii cojoanotiin cuhane ita taojiaacaanu nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune, caohatiin acuujuua fuhin Jorioocuru coasiha.

Nii janate enohin, canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoein rachoojoein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁰Niritohane baihate, biji que curabo cure, jaleri que rejoon cure, naaonjoain coarate canacaanu que.

Nii jaunna rachoojihacaanu aina nerelanaa nichaanune, coaiten canacaanu aina nihana jaun.

²¹Nii baihate enacoaunein: “Raotojoein rachoojoein neeuchera. Charijieein teeinti, caletoae Ofa, nirijieeinna caa inara letoaunra,” nae canacaanu rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

²²Niritiinte canacaanu couturi jiririin: “Cana Coaunera suujue raauchera.

²³Chunei osaaona que inara suujua acatequichenena, canu netonai nii osaaona que casuujua acatereunnicha. Jana aineinchene, canu netonai airihaunnita,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

“Tomasi, caa canu biji alarjiaa cuhane ii biji couturi enoain coaraau,” naa Jesusone

²⁴Nii janate, inae amuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, turuha uhe Tomasi, nii fazione neein, niicha curuaateuri. Nii Tomasite Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja ne.

²⁵Turuha Tomasine janate: “Cana Curuaanaa coaracaanura,” naain bihacaanu Tomasi raine janate:

“Biji larjiaa que curabo cure coaracaanune banaachane, esenetaareunni. Chaaen cuhane canu biji couturi enoain, chaaen jaleri que rejoin cure cuhane canu biji couturi enoain, naaonjoain coaracaanune banaachane nainereunni esenetaanunera,” nae Tomasi, rai bihacaanune jana.

²⁶Nii baihate foosa janonei cuhane, coaiten jelaiha enacoaunein ita taojiacaanune janate laaen, canacaanu aina ne Tomasi. Nii jana caohatiin fueraa acuujuane saijieein enohin canacaanu cataaun neoritiin: “Raoto-

joein, rachoojoein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁷Nii baihate: “Tomasi, caa canu biji larjiaa cuhane, ii biji couturi enoain coaraau. Chaaen chu caa canu jaleri que rejoin cure cuhane, ii biji couturi enoain coaraain esenetaachaaau, baaso coacuelanaala,” naa Jesocurisitone jana:

²⁸“Canu Curuaanaa Cana Coaunera” naa Tomasine jana:

²⁹“Inae laaen Canu esenetaaichaajehane coaraina jaun. Raotojoeinte niha cuurureein, catohanein nihanune coaraelanaala quesenetaeraaauru,” nae rai Jesocurisito.

Esenetaaichene coinete, laenanohineein ne caa erenaa

³⁰Itolere ichaaante coarate Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nete satiin laenanohineein nene caa quiricha cuhane. ³¹Cana Coaunera Calaochinein niha Jesusone esenetaaichene coinete, laenanohineein ne, esenetaaichene, ichaonaa caohacha, chabana nitajeniha cachane jaan raaichene coina.

Rede jaohajihacaanune jana, canacaanu rene ecooca Jesusone

21 ¹Nii baihate Calileea conemuri auhaniha, aina nerelanaa nichaanune rai ecocoe coaiten Cana Coaunera Calaohi Jesuso, rede jaoha nihacaanune jana. ²Nii janana laaen Fedoro aina nihacaanu, Tomasi nii fazione naauru najaan, chaaen nii baiha Natanaaeli, Calileea caje unaa Canaau cocoaicha, chaaen Sebedeoo calaohi nichaanune, chaaen eleochoa coroatajaain, naaonjoaain nihacaanu Fedoro aina. ³Nitohaniane coinanu quete: “Redena jaoha cureeun,” naa Fedorona jaun:

“Tana iniha uhacaanu,” naacaanune jana:

“Chajaauchetejian aihane cunichaache,” naa Fedorona jaun, cuhin bote cuhane fauhin, cuhin janoaajeein rede jaohacaanu niqui. Nii janane leinjiinejein ate mucuujenihacaanu. ⁴Nii jana, inae mataaquiin uha janonaane jana, nemuri auhaniha ecocoe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janana, aca nihane coitucuenihacaanu.

⁵Nii janate: “Enamanaacuru, ta ate mucuhichene,” naane jana:

“Aihahacaanuta,” naacaanune janate:

⁶“Cana raotono nichajai bote jera que, rede jaohichenete ate mucuriquicheein,” naane jana, nii bote jera que jaohacaanune jana, esinae ate mucuhacaanu.

Nii jaunna ate anaai caaun nii rede tijichasinihacaanu.

⁷Nii janate: “Cana Curuaanaate aitera,” naanu Simoon Fedoro raine jana, aohanrihane rijieeoritiin torosaacha baejeein nihana jaun, luhecotariin cajione curujuain acauhanau fautiin Jesoso rene turuha cue Simoon- Fedoro.

⁸Nii janane bote cuhane caaijie cuujueein turuha cuhacaanu rede tararajeein, ate caaun lemuequiin, lefasha metoroneein lanaa nemuri auha cajena jaun. ⁹Najauriaain inihacaanune jana, cuu ne canacaanu ajiniha usi lanarotiin. Nii jana nii usihanau niha leinjiin atene jana, cuu ne faan.

¹⁰Nii janate: “Nii ena inaraacha mucuhi ate uhauche,” naa Jesocurisitone jaun, ¹¹bote cuhane fautiin nii rede tararae Simoon Fedoro, carene choaae. Lefasha saoquichoona nichatajaa ate tabai natiinte, nii rede soaine.

¹²Nii janate: “Chajaauchete inara suuri noite,” naane jana, “Chaneeina” naain bajanaa nainenihacaanu, raotojoein Cana Curuaanaa Jesoso nihane coitucuhacaanune jaun.

¹³Nii janate, tajiha uhin nii faan raaoriin, canacaanu nainetiin chalue. Jerichanejeein techu, nii ate basicho chalue canacaanu nainetiin. ¹⁴Nitohaniha Cana Coaunera Calaohi Jesoso, oo caje ichanaain, canacaanu rai ecoocane nichata sai cuhane.

**“Cacoelaaina” naain bajaa
Jesoso, Fedoro caje ne**

¹⁵Inae nainaain canacaanu suri noitichaanune janate: “Jonasi calaohi Simoon, cau nenacaauru leeochoauru amuritoheriina ii coichana aina cutaain cacoelai” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Simoon Fedoro cajene jana:

“Ejeen. Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaurera beraihura,” naane baihate coaiteen:

¹⁶“Jonasi calaohi Simoon ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain bajaa Jesocurisitone jana:

“Tite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu,” naane jana coaiteen:

¹⁷“Jonasi calaohi Simoon, ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain nichata saain bajaane jaunte, inaderaain:

“Ejeen. Iite itolere coitucuhin, esinae ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu. ¹⁸Esinaena aitoonra. Enamanaaneein banate, necoreteein, chunijiu cunaa jereinajaun curejetohi. Jana, inae biinaa neeinete, ichoii caeacaecaaine jana, ichajione curujuain, cunaa jereeneina jaau niha natiin chamaaurureincha,” nae Simoon Fedoro rai Jesoso. ¹⁹Niritoha Jesoso, “Naaonjoainna Cana Coaunera ere tonoraanune coreniha oha cureeunni,” naain coitucuha Fedorone coina.

Nii baihate: “Quere tonoraeraneein neeu, inoaelu netiin,” naane jana,
²⁰jaotoroaalaain canu coari Fedoro, acaauru caaijie cuhanune jaun.

²¹Nii jaunte: “Chataaenriha jana caa,” naa Fedorone janate:

²²“Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunete nacoauneein turuhanune que tiaaojoaain ichaonaa naine, Ii laaen quereecha tonoraau,” nae.

²³Niritohana jaunte, orihaunnijiecha naaure ita rai nii canu aina Cana Coaunera Calaohi coitucuurera. Coatiha

oenerihanuhinne que aitohi. Netechu jataain, “Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunnete, coaiteen turuhanune que tiaaojoaain ichaore,” nae Fedoro rai caque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁴Caraajenihane coaraain, laenaanune jaunte, esinae rauhijiriin erenaane.

²⁵Itolerete niqui ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nete saain laenanohineein neene. Satiin laenanohineein nihane, nerihei caa chauratane que tenaana jaan.